

WIECZÓR BARBÓRKOWY

4 grudnia o godz. 18:00 w CER „Solne Miasto” odbędzie się tradycyjny Wieczór Barbórkowy. W programie m.in. koncert w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”, s.32

JUBILEUSZ 10-LECIA GOSPEL VOICE

Serdecznie zapraszamy 10 grudnia o godz. 18:00 do CER „Solne Miasto” na jubileuszowy koncert z okazji 10-lecia istnienia chóru Gospel Voice, s.32

WIGILIA DLA MIESZKAŃCÓW

Wszystkich mieszkańców Wieliczki zapraszamy na coroczne spotkanie wigilijne na wielickim rynku połączone z akcją charytatywną - 17 grudnia o godz. 12:00, s.32

Bezpłatny magazyn kulturalno-informacyjny

nr 12 (48), grudzień 2017

Puls Wieliczki

GRUDZIEŃ 2017

zapowiedź

- 3 Polacy stulecia niepodległości. Wybitni i zasłużeni.

aktualności / wydarzenia

- 4 Obchody 99. rocznicy odzyskania Niepodległości
5 *Polska ziemia wzdłuż i wszerz najcenniejsza dla mnie jest*
6 V Przedszkolne Obchody Święta Niepodległości
7 Młodzież uczciła rocznicę odzyskania Niepodległości
8 Koncert: *Polska to jest wielka rzecz*
9 Koncert Pieśni Patriotycznych Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia”
10 Jubileusz 10-lecia Zespołu Pieśni i Tańca „Sułkowiec”
12 I Dziecięcy Festiwal Folklorystyczny
14 145 lat Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia”
16 Henryk Kozubski: *Dopóki tworzymy jesteśmy wciąż młodzi*
17 Spotkanie autorskie wokół „Poza napisanym”
17 LITERACKIE WIDNOKRĘGI z Jakubem Mańkiewiczem
18 Ślubowanie pierwszoklasistów w Mietniowie
18 Pasowanie w „Akademii dla najmłodszych”
19 *Smaki Życia* w Szkole Podstawowej w Gorzkowie
19 Ogólnopolski Tydzień Kariery
24 Wieczornica Lokalnych Poetów - In memoria wielickich poetów
25 XII kwesta Społecznego Komitetu Ratowania Zabytków na cmentarzu w Wieliczce
25 Poświęcenie krzyża w Raciborsku
26 Inspirująca Wielicka Książnica 2017 roku

kultura / edukacja

- 28 Nowości wydawnicze z wielickiej księgarni
30 Wystawa: Siła pasji. Alfons Długosz 1902-1975
32 ZWIASTUNY
33 KULTURALNY ROZKŁAD JAZDY

zbliżenia

- 20 Adam Klich: *Ja w ogóle kochałem się w podstawach teoretycznych*

felieton historyczny

- 23 Stanisław Żuławski: *Dla większej chwały... - Jezuici*

z górnej półki

- 29 Jarosław Czechowicz poleca: *Lekcje pływania*

porady prawne

- 31 *Mediacja w sprawie administracyjnej*

solne miasto

- 34 Porozumienie pomiędzy SMS Wieliczka a AWF w Krakowie podpisane!
34 Znamy zwycięzców turnieju Solna Ściana
35 Maraton Zumbi
35 Turniej tenisa stołowego o Puchar Burmistrza Wieliczki

by zdrowym być...

- 36 Zdzisław Kapera: *O herbacie*

kulinarium

- 37 SZEFEKUCHNI POLECA: Łosoś faszerowany grzybami
37 PRZEPISY ZE STAREGO KREDENSU: Snickers

rozrywka

- 38 Krzyżówka
39 Horoskop

Najserdeczniejsze życzenia zdrowych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia oraz samych sukcesów w nadchodzącym 2018 roku życzy Redakcja Pulsu Wieliczki

Wydawca / Redakcja

CENTRUM KULTURY
I TURYSTYKI W WIELICZCE
Rynek Górny 6, 32-020 Wieliczka
e-mail: ckit@wieliczka.eu
www.ckit.wieliczka.eu

Puls Wieliczki

WYMARSZ PIERWSZEJ KOMPANII KADROWEJ
Z „OLEANDRÓW” W KRAKOWIE DNIA 6 SIERPNIA 1914

Komendant JÓZEF PIŁCZAK, w otoczeniu oficerów Legionów „Oleandrów” w Krakowie, 6 sierpnia 1914 r. (Zbiory Muzeum Armii Krajowej, Warszawa)

Kompania (Szefowie): ppłk. Tadeusz Kasprzycki (Złotyka)

Wojciech Żebiński, „Wymarsz pierwszej kompanii kadrowej z „Oleandrów” w Krakowie dnia 6 sierpnia 1914 r.”. W: „Zbiory Muzeum Armii Krajowej, Warszawa”.

ZAPOWIEDŹ

11 LISTOPADA 1918-2018 – SETNA ROCZNICA POWROTU POLSKI NA MAPY EUROPY, NAD BAŁTYK. POLACY STULECIA NIEPODLEGŁOŚCI. WYBITNI I ZASŁUŻENI.

Redakcja Pulsu Wieliczki pragnie poświęcić temu wielkiemu w naszej historii wydarzeniu cykl artykułów, w których przedstawimy zasłużonych i wybitnych naszych rodaków, którzy wstawili się swoimi dokonaniem, osiągnięciami, pracą dla ojczyzny, także swoich małych ojczyzn. Wśród nich są ludzie nauki, twórcy kultury, pisarze, społecznicy, bojownicy i konspiratorzy, którzy oddawali życie za wolność ojczystego kraju. Obok ludzi, których znamy z historii, z licznych opracowań, publikacji, wielu z nich żyje, są także mało znani, zapomniani, którzy bez rozgłosu służyli ojczyźnie i rodakom. To ci bohaterzy, o których będziemy pamiętać. Pierwszy artykuł ukaże się w numerze styczniowym 2018 roku. Będzie poświęcony pamięci Stefana Żeromskiego, autora *Wiatru od morza* (1921), pierwszemu wielkiemu pocie wybrzeża Bałtyku. *Redakcja Pulsu Wieliczki*

fot. FOTD Rogalska

OBCHODY 99. ROCZNICY ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĄ NIEPODLEGŁOŚCI

W czasie ważnych patriotycznych uroczystości mieszkańcy gminy Wieliczka gromadzą się przy obelisku odzyskania niepodległości. Obelisk ten przez lata wzbogacany był o nowe tablice i elementy upamiętniające ważne chwile dla Wieliczki i Narodu.

Pragnę przybliżyć Państwu udział wieliczian w tworzonych na początku I wojny światowej Legionach Polskich. Na terenie Wieliczki już od lat istniała sprzyjająca atmosfera do działań organizacji patriotycznych. Wśród wielickich górników cały czas żywa była tradycja ich udziału w powstaniu krakowskim w 1846 r. Wielu wieliczian wzięło również udział w walkach powstania styczniowego. Tradycje patriotyczne szczególnie rozwijały różnorodne organizacje, które na terenie Galicji mogły działać legalnie. Wśród nich należy wymienić Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” z Tadeuszem Bierczyńskim, Towarzystwo Śpiewacze „Lutnia” oraz Związek Strzelecki, na czele którego stanęło trzech studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego: Jerzy Hojarczyk, Marian Stankiewicz i Bolesław Szpunar.

W dniu 7 sierpnia 1914 r. 37 członków Związku Strzeleckiego dołączyło do Legionów Józefa Piłsudskiego, gdzie po włączeniu do 12. kompanii piechoty, utworzono z nich pluton wielicki. Pluton ten wraz z całym Legionami wkroczył w granice zaboru rosyjskiego i wziął udział w tzw. kampanii kieleckiej. 22 sierpnia 1914 r., w ramach reorganizacji Legionów, pluton wielicki został włączony do 1 kompanii V batalionu I Brygady Legionów. W tej formacji przetrwał aż do końca 1914 r.

Okolo godz. 16 w lokalu Związku Strzeleckiego przy ul. ks. Goliána zebrało się kilkadziesiątu ochotników zamierzających zasilić formujący się w Krakowie Legion Polski. Komendant wielickich strzelców Bolesław Szpunar zamierzał wyprowadzić ten niekompletnie umundurowany (część strzelców nosiła ubrania cywilne) i słabo uzbrojony (tylko 12 karabinów!) oddział najbliższymi ulicami na szosę wiodącą do Krakowa. Nic z tego! Wieść, iż wieliczanie mają ruszyć na wojnę lotem błyskawicy obiegła miasto (...). Przed magistratem, przy akompaniowaniu orkiestry salinarnej, uszykowano do

odejścia oddział pożegnały władze miasta, powiatu oraz tłumy wieliczian. Wśród zgromadzonych szybko przeprowadzono zbiórki pieniędzy na pierwsze potrzeby oddziału (...). Strzelcy - obsypywani kwiatami przez mieszkańców miasta, którzy odprowadzili ich do pobliskiej Rżąki - ruszyli w stronę Krakowa.

8 czerwca 1930 roku członkowie wielickiego Związku Legionistów Polskich otrzymali swój sztandar ufundowany przez mieszkańców. Pamiątką po wojennych czasach jest także Wielicka Tarcza Legionów, pochodząca z 1916 roku. Wypełniają ją symboliczne gwoździe wbijane przez tych, którzy przekazywali pieniądze na pomoc wdowom i sierotom po poległych legionistach.

Po odzyskaniu niepodległości Wieliczkę odwiedził Naczelnik Państwa Marszałek Józef Piłsudski. Witany przy szybie Daniłowicza przez tłumy wieliczian, Marszałek spotkał się z władzami miasta i kierownictwem kopalni, a także zwiedził solne podziemia, gdzie mógł podziwiać m.in. grotnę noszącą jego imię (nazwę nadano jeszcze w 1918 roku). Tadeusz Luraniec

POLSKA ZIEMIA WZDŁUŻ I WSZERZ NAJCENNIJSZA DLA MNIE JEST

Polska ziemia wzdłuż i wszerz najcenniejsza dla mnie jest – śpiewały przedszkolaki z Mietniowa na uroczystości z okazji Święta Odzyskania Niepodległości, którą jak co roku gromadzi dzieci, rodziców i lokalne grupy w sali teatralnej w Pawlikowicach. Tym razem piękno naszej ojczyzny zostało zaprezentowane poprzez pokaz tańców, zabaw i piosenek ludowych z różnych stron Polski. Do wspólnego śpiewu dołączyły się Koło Gospodyń Wiejskich „Iskry Mietniowa”, Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet „Chorągwiarki”, Kapela Mietniowska oraz Zespół Regionalny „Mietniowiaczy”. Tatusiowie podczas mszy św. za ojczyznę zaśpiewali hymn Bogurodzica pod batutą Katarzyny Oleś-Blachy, Mamusie wykonały psalm z Kasią Chorobik a Kapela Mietniowska akompaniowała do wspólnego śpiewu dzieciom, kierowanym przez s. Cyrylę - katechetkę. Muzyczną podróż po Polsce rozpoczęła polonez w wykonaniu dzieci wraz z Zespołem Regionalnym „Mietniowiaczy”, a następnie wszystkie grupy wiekowe zaprezentowały polską muzykę ludową w tańcu, zabawie i piosence w strojach odpowiednio do regionu dobranych. Uroczystość jest nie tylko okazją do uczestnictwa w kulturze i integracją środowiska, ale również bardzo ważnym elementem wychowywania. Zadanie realizowane jest z Budżetu Obywatelskiego finansowanego z budżetu Miasta i Gminy Wieliczka. *Renata Popiołek*

V PRZEDSZKOLNE OBCHODY ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI

Już po raz piąty najmłodsi z Gminy Wieliczka świętowali odzyskanie przez Polskę niepodległości. 10 listopada w Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym „Solne Miasto” kilkuset przedszkolaków wzięło udział w Przedszkolnych Obchodach Święta Niepodległości. To wielkie wydarzenie, podczas którego najmłodsi wieliczanie z powagą odśpiewali pieśni patriotyczne, zatańczyli poloneza i krakowiaka. Dla dzieci spotkanie było niezwykłą lekcją patriotyzmu, szacunku do symboli narodowych, tradycji i historii. Przygotowania do uroczystości poprzedziły liczne zajęcia poświęcone wiedzy o naszej Ojczyźnie, ważnych wydarzeniach i wybitnych Polakach. Na zakończenie spotkania przedszkolaki ustaliły wspólnie z Burmistrzem Miasta i Gminy Wieliczka Arturem Koziołem, że Polska będzie niepodległym krajem przez następne milion lat.

Organizatorami wydarzenia były: Przedszkole Samorządowe w Śledziejowicach, Przedszkole Sióstr Urszulanek w Sierczy, Przedszkole Samorządowe Nr 5 w Wieliczce. UMiG

MŁODZIEŻ UCZCIŁA ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

W przeddzień Święta Niepodległości w Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym „Solne Miasto” uczniowie szkół z terenu Miasta i Gminy Wieliczka wzięli udział we wspólnym śpiewaniu pieśni patriotycznych. „Rozkwitały pąki białych róż”, „Pierwsza kadrowa”, „Pierwsza brygada” i inne utwory w wykonaniu chóru ze Szkoły Muzycznej I stopnia w Wieliczce zachwyli publiczność. Organizatorami spotkania byli: Miasto i Gmina Wieliczka, Powiat Wielicki, Małopolskie Centrum Edukacji „MEC”.

Koncert poprowadziła dyrektor Szkoły Muzycznej Izabela Szota. Dla uczestników wspólnego śpiewania przygotowana została specjalna edycja „Śpiewnika polskich pieśni patriotycznych” z wkładką, zawierającą zdjęcia z ubiegłorocznych uroczystości patriotycznych. Wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych jest częścią akcji „Młodzież Pamięta”, realizowanej w województwie małopolskim w czasie obchodów świąt narodowych. Gmina Wieliczka po raz kolejny włączyła się w ten projekt, by podkreślić, jak ważna jest narodowa pamięć i patriotyczna tradycja, a zarazem pokazać społeczeństwu, że dzieci i młodzież pamiętają o najważniejszych wydarzeniach w historii Polski i chętnie podejmują różnorodne inicjatywy patriotyczne. UMiG

FOTO: Rafałska

POLSKA TO JEST WIELKA RZECZ

Polska to jest wielka rzecz - przytoczone słowa z Wesela S. Wyspiańskiego stały się myślą przewodnią koncertu pieśni patriotycznych, który odbył się 11 listopada w Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym „Solne Miasto”. Podczas muzycznego spotkania z okazji 99. rocznicy odzyskania niepodległości usłyszeliśmy najpiękniejsze i najbardziej popularne utwory patriotyczne w wykonaniu Wielickiej Orkiestry Kameralnej, chóru Camerata oraz Chóru im. Jana Pawła II w Strumianach. Przez wspólny śpiew i piękną muzykę wyraziliśmy wdzięczność za bezcenny dar wolności. Burmistrz Artur Kozioł nawiązał do ubiegłorocznego koncertu, podczas którego wręczył doc. dr. Piotrowi Kurkowi Odznakę Honorową Królewskiego Górniczego Wolnego Miasta Wieliczka w uznaniu szczególnych zasług za dbanie o pamięć historyczną na wielickiej ziemi. *Niestety dzisiaj nie ma już wśród nas dr. Piotra Kurka, który zmarł niespodziewanie w tym roku – mówił burmistrz – Jako syn żołnierza AK dbał o pamięć historyczną, zainicjował budowę pomnika Żołnierzy Związku Walki*

Zbrojnej Armii Krajowej z placówki „SO-SNA – LAS” w Koźmicach Wielkich. Jestem wdzięczny, że mogliśmy uczyć się od niego patriotyzmu i szacunku wobec tych, którzy walczyli za wolną Polskę. Zadedykujemy panu Piotrowi dzisiejszy koncert. Wyjątkowy program koncertu przygotował i prowadził Piotr Piwko, dyrygent Wielickiej Orkiestry Kameralnej. Licz-

nie zgromadzona publiczność miała okazję wysłuchać pięknych patriotycznych utworów z repertuaru Wojciecha Kilara, Karola Szymanowskiego, Jacka Kaczmarskiego, a także wspólnie zaśpiewać najbardziej znane żołnierskie utwory. Zwieńczeniem koncertu był wspólnie wykonany Mazurek Dąbrowskiego. UMIg

fot. FOTO Rogalska

KONCERT PIEŚNI PATRIOTYCZNYCH TOWARZYSTWA ŚPIEWACZEGO „LUTNIA”

Jak co roku Narodowy Dzień Niepodległości uczciliśmy w Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce koncertem pieśni patriotycznych w wykonaniu Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia”.

Podczas koncertu chóru, występującego pod batutą Jadwigi Szado, zabrzmiały m. in. „Kadrówka”, „Legiony”, „Warszawianka”, „Czerwone Maki na Monte Cassino” czy znana wszystkim „Wojenka, wojenka”. Pod-

trzymując tradycję wspólnego śpiewania, które od wieków łączy pokolenia, w drugiej części występu pieśni patriotyczne wraz z „Lutnistami” wykonała licznie przybyła publiczność. CKiT

fot. CKiT / FOTO Rogalska

JUBILEUSZ 10-LECIA ZESPOŁU PIEŚNI I TAŃCA „SUŁKOWIANIE”

Już od dziesięciu lat Zespół Pieśni i Tańca „Sułkowianie”, który działa pod patronatem Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce, promuje wśród lokalnej społeczności piękno polskiego folkloru.

Z tej okazji 12 listopada w Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym Solne Miasto odbył się uroczysty koncert jubileuszowy. Widzowie mieli okazję obejrzeć Jubilatów w ich sztandarowym repertuarze. Podczas imponującego występu nie mogło zabraknąć zatem polskich tańców regionalnych, charakterystycznych dla południowo-wschodniej części kraju, oraz tańców w klimacie starej Warszawy, które przyniosły publiczność w lata dwudziestolecia międzywojennego.

Prezes zespołu Agnieszka Zabawa otrzymała z rąk burmistrza Artura Kozioła honorowy medal Królewskiego Górniczego Wolnego Miasta Wieliczka. Na

scenie z gratulacjami i życzeniami pojawili się również zastępca burmistrza Rafał Ślęczka, dyrektor Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce Agnieszka Szczepaniak, kierownik Wydziału Kultury, Turystyki i Sportu Magdalena Golonka, a także przedstawiciele zaprzyjaźnionych grup artystycznych.

Zespół Pieśni i Tańca „Sułkowianie” powstał w 2007 roku we wsi Sułków. Rok później został zarejestrowany jako Stowarzyszenie Zespołu Pieśni i Tańca „Sułkowianie”. Początkowo w ramach zespołu istniały dwie grupy wiekowe: starsza i średnia. Obecnie funkcjonuje również grupa dla dzieci w wieku przedszkolno-szkolnym. Zespół prezentował swoje umiejętności na wielu imprezach nie tylko w Polsce, ale również poza granicami naszego kraju, między innymi we Francji, na Węgrzech czy też w Bułgarii. CKiT/UMiG

DZIECIĘCY FESTIWAL

18 listopada 2017 r. w Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym „Solne Miasto” odbył się Dziecięcy Festiwal Folklorystyczny przygotowany przez Stowarzyszenie Zespołu Pieśni i Tańca „Pogórze Wielickie” w ramach realizacji zadania publicznego pt. *Na nowo odkrywamy folklor ziemi wielickiej z Sewerynem Udzielą*, współfinansowany ze środków powiatu wielickiego.

Festiwal zrodził się z potrzeby pokazywania dorobku artystycznego dziecięcych zespołów folklorystycznych a inspiracją do jego zorganizowania była postać Seweryna Udzieli – etnografa, żyjącego na przełomie XIX i XX wieku (w bieżącym roku przypada 160. rocznica jego urodzin i 80. rocznica śmierci).

Seweryn Udziela, choć urodzony w Starym Sączu, przez wiele lat związany był z ziemią wielicką. Dzięki jego pasji do folkloru powstało Muzeum Etnograficzne w Krakowie, które po dziś dzień nosi jego imię. Na festiwalu najmłodszy mieszkańcy powiatu wielickiego zaprezentowali elementy folkloru Krakowiaków (rejonu etnograficznego, do którego należy ziemia wielicka).

W festiwalu wzięło udział 11 zespołów i grup dziecięcych:

1. Dziecięcy Zespół Folklorystyczny z Kokotowa
2. Zespół Pieśni i Tańca „Sułkowianie” - grupa najmłodsza

3. Zespół Ludowy „Mali Gdowianie”
4. Zespół Pieśni i Tańca „Raciborsko”
5. Zespół Tańca i Śpiewu „Małe Zręczycze”
6. Zespół Pieśni i Tańca „Sułkowianie” - grupa młodsza
7. Duet z oddziałów gimnazjalnych Szkoły Podstawowej im. Obrońców Westerplatte w Koźmicach Wielkich
8. „Przedszkolaki z Mietniowa” z Przedszkola Samorządowego w Mietniowie
9. Przedszkolaki z oddziału przedszkolnego przy Szkole Podstawowej w Raciborsku
10. Zespół Pieśni i Tańca „Pogórze Wielickie” - grupa najmłodsza
11. Zespół Pieśni i Tańca „Pogórze Wielickie” - grupa młodsza

Wszystkim prezentacjom festiwalowym przyglądało się honorowe jury. Prezentacje przygotowane przez zespoły i grupy dziecięce oddały ducha Krakowiaków – jak pisał Seweryn Udziela – „ludzi odważanych, zdolnych, przywiązanych do miejsca ro-

dzinnego, kochających swój kraj”.

Na zakończenie jury uhonorowało wszystkich uczestników festiwalu dyplomami za udział i promocję kultury. Sylwetkę Seweryna Udzieli upamiętniła również okolicznościowa wystawa, na której można było obejrzeć zdjęcia przedstawiające samego Seweryna Udzielę, jego rodzinę, współpracowników oraz notatki i fragmenty prac badawczych nad folklorem ziemi wielickiej. Wystawa została przygotowana dzięki uprzejmości Muzeum Etnograficznego w Krakowie.

Partnerzy Festiwalu:

- Urząd Miasta i Gminy Wieliczka
- Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne „Solne Miasto”
- Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce

Wszystkim, którzy służyli pomocą przy organizacji tego wspaniałego wydarzenia Stowarzyszenie Zespołu Pieśni i Tańca „Pogórze Wielickie” składa serdeczne podziękowania, licząc, że Dziecięcy Festiwal Folklorystyczny im. Seweryna Udzieli wpisze się w kalendarz cyklicznych imprez na terenie powiatu wielickiego. *Stowarzyszenie Zespołu Pieśni i Tańca „Pogórze Wielickie”*

FOLKLORYSTYCZNY

foto: FOTO Rogalska

145 LAT TOWARZYSTWA ŚPIEWACZEGO „LUTNIA”

Od 145 lat stoi na straży tradycji Królewskiego Górniczego Wolnego Miasta Wieliczka, łącząc w niepowtarzalny sposób pasje muzyczne z kształtowaniem patriotycznych postaw wśród kolejnych pokoleń wieliczian.

W sobotę 25 listopada obchodziliśmy jubileusz Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia”, które działa pod patronatem Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce. Z tej okazji w sali widowiskowej Kampusu Wielickiego odbył się uroczysty koncert w wykonaniu Jubilatów i zaprzyjaźnionych zespołów – Chóru Męskiego „Dzwon” z Gniezna, Reprezentacyjnej Orkiestry Dętej Kopalni Soli Wieliczka, Zespołu Regionalnego „Mietniowiaci” oraz kapeli góralskiej z Rzepisk. Działalność Towarzystwa Śpiewacze-

go „Lutnia” nieprzerwanie dostarcza słuchaczom wielu radości i wzruszeń. Trudno wyobrazić sobie dzisiaj wiele wydarzeń w kulturalnym kalendarium naszego miasta bez oprawy muzycznej w wykonaniu „Lutnistów”.

W tym szczególnym dniu Brązowymi Medalami „Zasłużony dla Kultury Gloria Artis” zostało odznaczone Towarzystwo Śpiewacze „Lutnia” oraz dyrygent Jadwiga Szado, która prowadzi Chór już od 40 lat. Została ona także odznaczona Złotym Krzyżem Województwa Małopolskiego

oraz Odznaką Honorową Królewskiego Górniczego Wolnego Miasta Wieliczka. Z kolei najstarsi członkowie Chóru zostali wyróżnieni odznakami „Zasłużony dla kultury polskiej”. Na ręce pani dyrygent życzenia dla wszystkich członków Chóru złożyli Wicewojewoda Małopolski Józef Gawron, poseł na sejm RP Urszula Rusecka, Wicemarszałek Województwa Małopolskiego Wojciech Kozak, Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka Artur Koziół, Starosta Powiatu Wielickiego Jacek Juszkiewicz, Dyrektor Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce Agnieszka Szczepaniak oraz przedstawiciele innych grup artystycznych, działających w naszym regionie. CKiT

fol. CKIT / FOTIO Rogalska

fot. CKiT / FOTO Rogalska

ILUSTROWANA MUZYKĄ HISTORIA ROCKA

W listopadowej odsłonie cyklu ILUSTROWANA MUZYKĄ HISTORIA ROCKA obejrzelśmy koncert Davida Gilmoura, gitarzysty kultowej grupy Pink Floyd. „Live at Pompeii” to niezwykle widowisko muzyczne, które miało miejsce w lipcu ubiegłego roku w starożytnym amfiteatrze w Pompejach. W zagadnienia związane z twórczością artysty i ideą koncertu jak zawsze wprowadził red. Jerzy Skarżyński

Na kolejne spotkanie z legendami rocka zapraszamy 1 grudnia o godz. 18:00 do Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce. Tym razem obejrzymy zapis jubileuszowej trasy koncertowej Marianne Faithfull. CKiT

fot. CKiT / FOTO Rogalska

WYŚNIONE ŻYCIE ANIOŁÓW

20-letnia Isa, żyje chwilą, nie przywiązuje się do miejsc i nie planuje przyszłości, a cały swój dobytek chowa w plecaku. Ciągłe w podróży, zatrzymuje się „na chwilę” w przemysłowym mieście – Lille, gdzie znajduje zatrudnienie w szwalni. Tam poznaje Marie, która jest jej przeciwieństwem. Dziewczyny zamieszkują razem i tak rozpoczyna się prosta a zarazem niezwykła opowieść o młodych ludziach wchodzących w życie, ich relacjach i marzeniach. W sobotę, 25 listopada, obejrzelśmy „Wyśnione życie aniołów”, jeden z najgłośniejszych francuskich filmów lat 90. ze wspaniałymi rolami Elodie Bouchez i Nataszy Regnier. Film o młodości, zagubieniu, marzeniach i odwadze to jeden z tych filmów, które nie pozostawiają obojętnym i które pamięta się długo po tym, kiedy w kinie zgasną ostatnie światła. CKiT

DOPÓKI TWORZYMY, JESTEŚMY WCIĄŻ MŁODZI

Przedwojenny harcerz, społecznik, malarz amator, od lat związany do wielicką Grupą Twórców ART-KLUB – w grudniu Henryk Kozubski obchodzić będzie 106. urodziny. Z tej okazji Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce zaprasza na urodzinową wystawę seniora pt. „Życiem malowane”, która odbędzie się 9 grudnia 2017 r. o godz. 14:00 w Wieliczce, Rynek Górny 6.

Henryk Kozubski urodził się w 1911r. w Bieczu, gdzie spędził dzieciństwo i wczesną młodość. Jako nastolatek przeniósł się wraz z matką i rodzeństwem do Wieliczki. Podjął tutaj naukę w Gimnazjum im. Jana Matejki. Następnie ukończył studia na Wydziale Rolnictwa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Przez całe zawodowe życie związany był z rolnictwem. Po przejściu na emeryturę czas wolny poświęcił malowaniu. W swoim dorobku ma około 300 akwarel, które prezentował na kilkudziesięciu wystawach zbiorowych i indywidualnych. Jego twórczość skupia się przede wszystkim wokół pejzaży, architektury

Puls Wieliczki

Wieliczki i Biecza oraz wielickiej Kopalni Soli. Został uhonorowany m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Złotą Odznaką „Za zasługi dla kultury polskiej” Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Jest również dwukrotnym

laureatem Nagrody Kulturalnej Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka oraz Małopolskiego Plebiscytu „Poza Stereotypem – Senior Roku”. W ubiegłym roku obchodził jubileusz 20-lecia pracy artystycznej.

SPOTKANIE AUTORSKIE WOKÓŁ POZA NAPISANYM

Za nami spotkanie autorskie z JAROSŁAWEM CZECHOWICZEM – recenzentem literackim, założycielem bloga *Krytycznym okiem*, autorem książek, a od roku również felietonistą *Pulsu Wieliczki*. Podczas spotkania nasz gość opowiadał o swojej najnowszej książce, wydanej we wrześniu tego roku pt. *Poza napisanym*, która ukazała się nakładem wydawnictwa *Od Deski do Deski* Anny i Tomasza Sekielskich. Jest to zbiór wywiadów ze znakomitymi pisarzami, takimi jak: Katarzyna Tubylewicz, Wit Szostak, Hanna Samson, Andrzej Muszyński, Sylwia Chutnik, Małgorzata Warda, Mateusz Lemberg, Magdalena Parys, Zośka Papużanka, Jacek Melchior, Jakub Małecki, Greg Baxter. Autora, który poprzez miejsce zamieszkania związany jest z Wieliczką, nie tylko ciekawia książkę same w sobie, ale i ci, którzy za nimi stoją – pisarze, ich doświadczenia, wizje życia i literatury, o czym mogliśmy się przekonać podczas spotkania w Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce. CKiT

stak, Hanna Samson, Andrzej Muszyński, Sylwia Chutnik, Małgorzata Warda, Mateusz Lemberg, Magdalena Parys, Zośka Papużanka, Jacek Melchior, Jakub Małecki, Greg Baxter. Autora, który poprzez miejsce zamieszkania związany jest z Wieliczką, nie tylko ciekawia książkę same w sobie, ale i ci, którzy za nimi stoją – pisarze, ich doświadczenia, wizje życia i literatury, o czym mogliśmy się przekonać podczas spotkania w Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce. CKiT

fot. CKiT / FOTO Rogalska

LITERACKIE WIDNOKRĘGI: Z JAKUBEM MAŁECKIM

W listopadowej odsłonie cyklu *LITERACKIE WIDNOKRĘGI* w Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce gościliśmy Jakuba Małeckiego – jednego z najbardziej cenionych polskich pisarzy młodego pokolenia. Wyróżniony wieloma prestiżowymi nagrodami autor opowiadał o swojej twórczości i jej inspiracjach. Nie zabrakło oczywiście nawiązań do jego najnowszej powieści „Rdza”, która ukazała się we wrześniu tego roku. Szczególne zainteresowanie publiczności wzbudziła jednak humorystyczna opowieść o tym, jak dla pisarstwa porzucił zawód finansisty. Spotkanie poprowadził Jarosław Czechowicz. CKiT

fot. CKiT / FOTO Rogalska

ŚLUBOWANIE PIERWSZOKLASISTÓW W MIETNIOWIE

W końcu października pierwszoklasiści ze Szkoły Podstawowej w Mietniowie wzięli udział w tradycyjnej uroczystości ślubowania. Podobnie jak w roku ubiegłym wydarzenie odbyło się w Świetlicy Środowiskowej w Mietniowie, gdzie gości przywitał dyrektor szkoły Robert Bębas wraz z wychowawcami i uczniami. W uroczystości ślubowania wzięli udział: posłanka na Sejm RP Urszula Rusecka, dyrektor Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce Agnieszka Szczepaniak, radna Rady Miejskiej w Wieliczce Elżbieta Sendor, dyrektor przedszkola w Mietniowie Renata Popiółek wraz z pracownikami, wychowawczyni

przedszkola w Pawlikowicach Małgorzata Windak, sołtys Mietniowa Józefa Sosin oraz nauczyciele i rodzice.

Podczas prezentacji bogatego programu artystycznego pierwszoklasiści zapewniali, że zasłużyli już na przyjęcie do grona uczniów. Następnie symboliczne dary - pracowitości, sumienności, wytrwałości, umiejętności zabawy i przyjaźni przekazali pierwszacom ich starsi koledzy z klas drugich.

Uczniowie klas pierwszych złożyli ślubowanie, w którym zobowiązali się do systematycznej nauki i dobrego zachowania. Wzruszającym momentem

uroczystości było ślubowanie rodziców, którzy przyrzekli zawsze kochać i wspierać swoje dzieci. Symbolicznego pasowania pierwszaków dokonała natomiast poseł Urszula Rusecka.

Wychowawcy klas Agnieszka Stachura-Bębas i Marta Halama przygotowały dla uczniów pamiątkowe dyplomy i zdjęcia klasowe, natomiast uczniowie klas drugich ofiarowali młodszym kolegom upominki. Z kolei zaproszeni goście podarowali pierwszoklasistom odblaski, przybory plastyczne i słodczyce. Uroczystość zakończyła się poczęstunkiem przygotowanym przez rodziców. Robert Bębas

fot. Bartosz Potkaniowski

fot. CKiT

PASOWANIE W AKADEMII DLA NAJMŁODSZYCH

Kolejny rocznik „Akademików” rozpoczął oficjalnie zajęcia w Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce. Podczas uroczystego pasowania mali adepci zaprezentowali przed publicznością złożoną z rodziców i dziadków program artystyczny, który z wielkim zapałem przygotowywali w ostatnich tygodniach. Następnie każdy z maluchów odebrał pamiątkowy dyplom i biret, a także życzenia wielu sukcesów i powodzenia na rozpoczętej właśnie ścieżce edukacji. CKiT

SMAKI ŻYCIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ W GORZKOWIE

fot. archiwum szkoły

Jak zamieniać nudne lekcje w niezwykle doświadczenia? Jak zarażać młodych ludzi ciekawością życia i roztaczać przed nimi perspektywę nowych doznań? Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Gorzkowie znalazła odpowiedź na te pytania, biorąc udział w projekcie *Smaki życia* w ramach Budżetu Obywatelskiego Gminy Wieliczka. Projekt ten obejmował zajęcia, pozwalające rozsmakować się w różnych dziedzinach życia, od nauki po zabawę.

Podczas podchodów i pikniku nad rzeką uczniowie klas starszych nauczyli się korzystać z mapy i samodzielnie przygotowywać proste posiłki. Akcja *truskawki na pikniku* udowodniła, że ciastka i cukierki można łatwo zastąpić zdrowym koktajlem owocowym. O podniebienia przedszkolaków zadbane natomiast w gospodarstwie agroturystycznym *Zaczarowane Wzgórze* w Czastawiu.

„Smaki życia” to również okazja do zaspokojenia potrzeb wyższych. Klasy II i III wzięły udział w widowisku teatralno-filmowym *Teatr lalek czyli tintamareski i inne dziwy...* w kinie Kijów, zaś klasy IVa, IVb i V w spektaklu *Exit* oraz w warsztatach teatralno-muzycznych z udziałem niepełnosprawnych akto-

rów. Integracja przez sztukę okazała się pouczającym doświadczeniem.

Uczniów zachwylił smak innych kultur. Wizyta w Centrum Kultury Japońskiej oraz udział w warsztatach *Afryka* przybliżyły bowiem dzieciom kulturę i zwyczaje mieszkańców innych kontynentów.

Dzięki udziałowi w projekcie są wśród naszych uczniów przyszli fizycy i astronomowie. Warsztaty *Fizyka dla smyka* pozwoliły wyjaśnić wiele skomplikowanych zjawisk, zajęcia z robotyki rozwinęły talenty konstruktorskie, zaś objazdowe planetarium przybliżyło uczniom nawet najdalsze planety.

Dzieci kochają zabawę, stąd w projekcie duży nacisk na rozwój sprawności fizycznej. Figle w Centrum Zabaw Dziecięcych *Anikino*, wysiłki na ścianie wspinaczkowej i harce w parku trampolin, zmagania w kręgielni oraz w parku laserowym dały dzieciom możliwość relaksu i czerpania radości z życia.

Życzymy wszystkim beneficjentom projektu *Smaki życia*, aby korzyści z niego odczuwali jeszcze długo po jego zakończeniu. *Beta Czerwińska*

OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ KARIERY

Ja na rynku pracy: moje talenty i moje kompetencje pod takim hasłem odbył się Ogólnopolski Tydzień Kariery 2017r. Uczniowie Szkoły Podstawowej im. Obrońców Westerplatte w Koźmicach Wielkich podczas tegorocznych dni kariery mieli możliwość uczestniczenia w wielu wydarzeniach organizowanych na terenie szkoły. We wtorek 17 października najmłodszy uczniowie mieli możliwość zapoznania się z pracą strażaka. O swoich obowiązkach opowiedzieli strażacy z JRG Powiatu-

wej Państwowej Straży Pożarnej w Wieliczce. W tym samym czasie podwórko szkolne zamieniło się w remizę strażacką, gdzie nie brakowało chętnych, by usiąść za kierownicą wozu strażackiego. W środę 18 października sala widowiskowa zamieniła się w scenę teatralną, na której młodzi aktorzy z naszej szkoły, czyli Bardzo Utalentowana Trupa Teatralna BUTT, zaprezentowali swoje zdolności aktorskie w przedstawieniu pt. „Mylionerzy”. W piątek 20 października odbyły się warsztaty

z ratownikami medycznymi ze Stowarzyszenia Lazarus. Uczniowie mogli sprawdzić swoje umiejętności praktyczne za zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, zobaczyć wnętrza karetki oraz poznać ścieżkę kształcenia w zawodzie ratownika medycznego, a pracownicy OHP – Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Krakowie, opowiedzieli o oczekiwaniach pracodawców i planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej. *Bożena Perz*

fot. archiwum szkoły

JA W OGÓLE KOCHAŁEM SIĘ W PODSTAWACH TEORETYCZNYCH

Jeśli spojrzeć z zewnątrz, potężny gmach, w którym rezyduje Katedra Maszyn i Urządzeń Górniczych krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej budzi spory respekt. Nie inaczej jest w środku. System podziemnych korytarzy, łączący ze sobą poszczególne budynki wielkiego uczelnianego kompleksu, przywodzi na myśl niekończący się labirynt, pełen tajemniczych zakamarków i potężnych, bliżej nieokreślonych urządzeń. W sumie nic dziwnego – w tym miejscu rodziła się i rozwijała polska myśl inżynierii górniczej. Musi więc być i monumentalnie i przepastnie i obficie w różnaitość maszyn różnych rozmiarów i kształtów. W tej wielkiej przestrzeni wypełnionej dodatkowo tłumnie przez barwnych studentów, naszym przewodnikiem jest wysoka, szczupła postać, mimo 90 lat z werwą przemierzająca korytarze budynku. Te ściany, pomieszczenia, korytarze śmiało mógłby nazwać swoim drugim domem, co więcej – ich historię współtworzył osobiście. Profesor Adam Klich, od dziesięcioleci jeden z tych naukowców, których praca miała znaczący wpływ na oblicze polskiego przemysłu górniczego, nie tylko węgla, ale też soli. Zawodowo – prawdziwy tytan, prywatnie – człowiek niezwykle sympatyczny, skromny, z energią, której pozazdrościć mogłyby mu niejedne 50-latk. Od urodzenia również, o czym wiele osób może nie wiedzieć – wieliczanie.

Nasza rozmowa nie zaczyna się od wspomnień, tych opowieści o rodzinnej i osobistej historii, bez których trudno poznać rozmówcę, zrozumieć skąd przychodzi i jaką drogę musiał przejść. Profesor Klich natychmiast zabiera nas na dół, do „kopalni”, jak na uczelni nazywają model podziemnego wyrobiska wraz z urządzeniami, do którego prowadzi jakby wyjęty z czarnych podziemi, prawdziwy górniczy chodnik. Pokazuje urządzenia, opowiada o tym, jak działają, jak powstały, a tyle w nim pasji, że nietrudno znaleźć w sobie zainteresowanie sprawami, wobec których na co dzień można przejść obojętnie.

I od razu staje się jasne, że tak naprawdę tu nie potrzebna jest opowieść o korzeniach i osobistych doświadczeniach, które co najwyżej dopełnią jego historię, bo to co najważniejsze mamy właśnie przed sobą. Profesor to właśnie jego praca, ten świat maszyn i liczb, które za nimi stoją. Praca, która jest prawdziwą pasją i sposobem na życie, bo jak inaczej można rozumieć fakt, że mimo że już od wielu lat na emeryturze, ciągle jest obecny w Katedrze, można go zastać w jego osobistym gabinecie, recenzuje prace naukowe, organizuje konferencje naukowe i czynnie bierze w nich udział, wygłaszając kolejne odczyty. A przypomnę – liczy już sobie 90 lat! A więc zwiedzamy „kopalnię” i słuchamy opowieści o kombajnie chodnikowym, przenośniku, stojakach, ładowarce zasięrzutnej, elektrowozie, a każde z tych urządzeń profesor traktuje niemal jak własne dziecko, choć akurat tutaj wytworów jego inżynierskiej sztuki nie ma.

A jest ich przecież wiele – ułatwiają pracę w kopalniach na całym świecie. Są wśród nich wyciągi wielolinowe, układy hamujące i zabezpieczające wyciągi szybowe, metody prowadzenia naczyń wydobywczych i urabiania, maszyny i urządzenia służące do pracy na wyrobiskach i inne. Rozumienie ich funkcji i działania wymaga odpowiedniej wiedzy, poprzestaną więc na tych wymienionych, podkreślając równocześnie, że wiele z rozwiązań i urządzeń zaprojektowanych przez profesora miało charakter całkowicie nowatorski, zmieniający górnictwem rzeczywistość. Jednym z najważniejszych aspektów jego pracy było zabezpieczenie ludzkiego życia – marzy profesor wciąż o tym, że praca w kopalni będzie kiedyś bezpieczna, nie będzie dochodziło do wypadków i nikt nie będzie ginął pod ziemią. Taką kopalnię chciałby kiedyś jeszcze zobaczyć i temu zadaniu poświęcił znaczną część swojego zawodowego zainteresowania, projektując urządzenia, służące do mechanizacji pracy na wyrobiskach.

Również kopalnia w Wieliczce wiele zawdzięcza profesorowi. To właśnie on, wraz z profesorem Zygmuntem Kaweckim, również wieliczanie, opracował nowe rozwiązanie wyciągu

w Szybie Daniłowicza. Zanim je wdrożono, szyb obsługiwała maszyna parowa, którą zamierzano zlikwidować. Ponieważ już wówczas przewidywano, że znacznie zwiększy się ilość zwiedzających ją turystów, potrzebny był również system, który pozwoli na swobodny zjazd i wyjazd z kopalni licznym grupom zwiedzających. W tamtym czasie, w latach 50., turyści chcący zobaczyć podziemne skarby, podobnie jak dzisiaj, schodzili do poziomu pierwszego, co w pewnym stopniu wykluczało osoby starsze i chore, nie było ich też zbyt wielu. Dzięki pomysłowi profesora, który podpatrzył rozwiązania zastosowane w kopalni węgla w Bytomiu, gdzie funkcję inżyniera pełnił jego brat, ostatecznie w Wieliczce wprowadzono projekt, w którym jedna klatka czteropiętrowa w szybie Daniłowicz może obsłużyć, przy współpracy ze zmodernizowanym szybem Regis, aż 9 tysięcy turystów dziennie, jak to się aktualnie dzieje. Można zaryzykować stwierdzenie, że to właśnie oni, profesor Klich i profesor Kaweckie, naukowcy Akademii Górniczo-Hutniczej, mieszkańcy Wieliczki oraz ich następcy, mieli ogromny wkład w to, jak dzisiaj funkcjonuje miasto, przyjmujące ponad milion turystów rocznie. To też odrębny wątek, niezwykle istotny, nieco odsunięty w świadomości wieliczaniek sprawa, o której koniecznie należy przypomnieć. Wieliczka ze swoją wieloletnią

górnictwem tradycją to miasto, z którego pochodzi liczna grupa polskich naukowców, pracowników krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej, takich jak właśnie bohater tej opowieści, a także wymieniony wyżej profesor Zygmunt Kaweckie, profesorowie: Władysław Dudek, Zbigniew Engel, Wojciech Batko, Janusz Kowal, Juliusz Stachurski czy Stanisław Skoczylas z Katedry Transportu Linowego, którzy zdecydowali o jej obliczu i dokonaniach. Ludzi, którzy na tej ziemi wyrosli, i którym kopalnia nadała kierunek życia, tak twórczo potem przeżytego. Jednym słowem – Wieliczka poza tym, że jest miejscem, gdzie znajduje się jeden z najwspanialszych zabytków, nieporównywalne z żadnym innym dzieło ludzkich rąk, podziwiane przez kolejne rzesze turystów z całego świata, jest też kuźnią naukowej kadry Akademii Górniczo-Hutniczej, a ściślej rzecz biorąc m. in. właśnie Katedry Maszyn i Urządzeń Górniczych. O tym pierwszym aspekcie pamiętamy na co dzień, o tym drugim, zapomnieliśmy. A zarówno jeden, jak i drugi, dają miastu niepodważalny powód do dumy.

Życie profesora to świat nauki przede wszystkim, sprawa to musi być najoczywistsza. Ale jak rodzi się taka pasja i jakie warunki pozwalają na jej rozwinięcie? Z pewnością talent jest warunkiem koniecznym, a oprócz tego, wspierająca,

kochająca rodzina. A taką właśnie miał szczęście profesor mieć. Co prawda w Wieliczce się nie urodził, ale wraz z rodziną, jako 5-letni chłopiec zamieszkał tu w 1932 roku. Jego ojciec Antoni był inspektorem szkolnym, którego co 4 lata przenoszono w nowe miejsce pracy. Po pobycie między innymi we Lwowie, w końcu trafił tutaj, do górniczego miasta. I co ciekawe, tutaj też został. Mama Zofia była ciepłą i opiekuńczą kobietą. Jako druga żona, troskliwie zajęła się synem z pierwszego małżeństwa, (pierwsza żona ojca zmarła) i to między innymi dla niego zostali w Wieliczce, kiedy przeżywał trudny okres, będąc studentem medycyny na UJ. Oprócz tego jest również brat, który potem również został inżynierem oraz siostra farmaceutka, przez lata pracująca w wielickiej aptece. Ten dom szczęśliwego, wielickiego dzieciństwa, przy ulicy Kraszewskiego, powrócił po latach w ręce profesora. I to właśnie tam, w cieniu dorodnych drzew, których nawet nie przyszło mu przez myśl wyciąć, spędza jesień swojego zasłużonego życia.

A wracając do drogi prowadzącej przyszedł profesora na krakowską uczelnię. Wbrew pozorom nie była ona taka zawiła. Po prostu od zawsze kochał naukę. Jako młody chłopak chciał zostać matematykiem. Oprócz tego, że również chciał zostać pilotem, na co nie pozwolił mu lęk wysokości. W czasie okupacji Niemcy zezwolili na funkcjonowanie szkół technicznych. Więc przyszedł profesor AGH, po ukończeniu specjalnych kursów przygotowawczych, które odbywały się w wielickiej Frydmanówce, zapisał się do technicznej szkoły górniczo-hutniczo-mierniczej na Krzemionkach, w której wykładowali profesorowie przedwojennej Akademii. Warto nadmienić, że owe kursy prowadził profesor Chmiel, który prowadził również tajne nauczanie w swoim domu na Zadorach, w którym też młody Adam Klich brał udział. Po zakończeniu wojny uznał, że za słabo zna matematykę, żeby móc pokusić się o podjęcie studiów wyższych w tej dziedzinie, więc zdecydował się wstąpić do wielickiego liceum. Tam też napisał maturę, po której zdecydował się zdawać egzaminy wstępne na AGH. Kiedy był na trzecim roku, podczas podróży po-

ciągami do Krakowa, młody Zygmunt Kawecki, wówczas adiunkt na wydziale, zaprosił go do pomocy przy prowadzeniu zajęć. I w ten sposób został nieformalnym asystentem, i tak to się ta historia zaczęła. Przyjaźń z późniejszym profesorem Kaweckim odegrała ważną rolę w jego życiu. To właśnie on namówił młodego Adama do pracy w sławnym Krakowskim Biurze Projektów Górniczych, stanowiącej ważny etap jego kariery. Również za namową przyjaciela zdecydował się na rozpoczęcie pracy w Zakładzie Urządzeń Szybowych na uczelni, po tym, jak zwolnił się tam etat. A potem już poszło. Pełna sukcesów praca naukowa to treść jego życia, potwierdzana kolejnymi stopniami naukowymi i pokonywaniem kolejnych szczebli w akademickiej hierarchii. W 1984 r. zyskuje tytuł profesora zwyczajnego, a 2012 r. tytuł Profesora Honorowego za wybitne osiągnięcia naukowe i wdrożenie ich wyników do praktyki przemysłowej. Na uczelni pełnił funkcje i prodziekana i kierownika kolejnych katedr i zakładów. Najtrafniej o dziadku powie wnuczka, która kiedyś miała za zadanie przygotować opis członków rodziny, „Mój dziadek najbardziej kocha AGH”, sam profesor uśmiecha się przytaczając słowa dziewczynki. A w pracy: projektowanie maszyn. To prawdziwa pasja. „Ja kochałem się w podstawach teoretycznych” powie i sądząc po tym, czym zajmuje się na co dzień – kocha się w nich nadal.

Ale jest przecież jeszcze inny ważny punkt jego życia. Jest rodzina, żona Maria i syn, który pójdzie w nieprzećięne ślady ojca. Syn Bogdan to kolejna niezwykła postać wywodząca się z rodziny Klichów. Aktualnie senator od dwóch kadencji zasiadający w wyższej izbie parlamentu, lekarz i politolog z wykształcenia, polityk, działacz opozycji solidarnościowej lat 70., a w latach 2007-2011 minister obrony narodowej. Tak jak ojciec, konsekwentnie idący własną drogą, uparcie, mimo przeszkód, ale w zgodzie z wyznawanymi wartościami. Jaki ojciec, taki syn, można powiedzieć.

W życiu profesora pojawiają się też inne zainteresowania: miłość do sportu, w tym przede wszystkim tenisa i muzyki, której zapaloną orędowniczką była żona.

Jedno jest pewne, szczęśliwe i spełnione życie prowadzi profesor Adam Klich. Niewiele osób może powiedzieć, że realizuje się w życiu robiąc to, co kocha prawdziwie. Ale do tego potrzeba nie tylko talentu, ale i wytrwałości, bo choć profesor nie mówi tego wprost, to pasja wymaga też ogromu pracy i obowiązków, które należy wypełnić. On ma po prostu to szczęście, że jego praca wiąże się z dziedziną, której oddał się bez reszty. CKiT / Katarzyna Adolf

foto: MyszowskiJedo

Père Marquette i Indianie - Wilhelm Lamprecht / 1869 / olej na płótnie

DLA WIĘKSZEJ CHWAŁY... – JEZUICI

13 marca 2013 r. podczas drugiego konklawe, związanego z rezygnacją papieża Benedykta XVI, nowym papieżem został ogłoszony Jorge Mario Bergoglio SJ jako Franciszek. Jest pierwszym w historii jezuitą wybranym na ten urząd i papieżem, który od pierwszych dni sprawowania swej godności dał się poznać jako reformator i modernista. Jak to możliwe, iż przedstawiciel zakonu powstałego w celu dania oporu reformacji jest orędownikiem ekumenizmu i głębokich zmian w samym Kościele?

Od samego początku Kościół zmagał się z wewnętrznymi sporami, korupcją i upadkiem zasad we własnych szeregach i wynikającymi z nich nurtami reformatorskimi. Nigdy jednak sytuacja nie była tak ciężka jak w XVI w., gdy wystąpienie Lutra spotkało się z poparciem książąt i spowodowało lawinę podobnych ruchów w całej Europie. Samo potępienie ich przez Kościół było bezskuteczne, potrzebowano alternatywy z wewnątrz. Z pomocą przyszedł pewien hiszpański szlachcic. Ignacy de Loyola, młody dowódca który na wskutek ciężkiej rany nóg, grożącej paraliżem, przeszedł w szpitalu przemianę duchową, stając się wędrownym mistykiem i ascetą. W 1534 roku zezwolono jemu i grupie studentów na założenie zakonu, znanego później jako towarzystwo jesusowe lub zakon jezuitów. Regułą nowopowstałego zakonu było podporządkowanie, obowiązywały w nim porządek i zasady na wzór wojskowy, zaś warunkiem pierwszorzędnym było bezwarunkowe posłuszeństwo papieżowi. Głową zakonu został generał. Jezuita postawili na naukę; organizowali gimnazja i kolegia. Z drugiej jednak strony przyciąganie do Kościoła miało się dokonywać za pomocą

różnych metod, nawet przy pomocy sztuki i czysto estetycznych wrażeń, zgodnie z duchem reguły – ad majorem Dei gloriam. Stąd jezuita, orędownicy kontrreformacji wpłynęli na styl barokowy w sztuce. Przepych, mnogość, ornamentów, złudzenia optyczne na freskach, ołtarze na wzór scen teatralnych z obrotowymi postaciami czy wreszcie efekty świetlne; snopy światła z malutkich okienek, rozbłyskujące na bogatych złoceniach figur – wszystko to miało poruszyć przeciętnych ludzi, którzy nie potrafili czytać. Jedną z zasad była inkulturacja, inną podążanie z duchem wyzwań epoki, w której przyszło im działać, odpowiadanie na zapotrzebowanie społeczne, ale też dostosowywanie przekazu nauczania Kościoła do lokalnych kultur. Jezuita stali się bowiem misjonarzami Kościoła, aktywnymi zwłaszcza w nowo odkrytej Ameryce, ale i w Indiach, Chinach czy Japonii. Wymogi zakonu stawały wysoką poprzeczkę; uczono się języków, technik rolniczych, architektury, astronomii. Wszystko to było wykorzystywane w pracy misyjnej. Jezuita, rozwijając swój zakon i wpływy, przysporzyli sobie wielu potężnych wrogów. Stało się tak zarówno w krajach protestanckich, które widziały w nich agentów Watykanu, jak i w potęgach kolonialnych i katolickich, między innymi w Hiszpanii czy Portugalii. Zakładane przez jezuitów wspólnoty rolnicze w Ameryce (tak zwane redukcje) chroniły Indian przed niewolą ale były też konkurencją gospodarczą dla potężnych plantacji króla i szlachty. Szukano więc powodów, czy nawet pretekstów, do uderzenia w zakon. Okazał się nim skandal finansowy związany z działalnością jednego z przełożonych w XVIII w. na Martynice. Przeanalizowano dokładnie pisma i nauki zakonu od jego założe-

nia. Wnioski jakie wyciągnięto z tego zestawienia były dla jezuitów miążdzące; ich działalność została uznana za szkodliwą dla francuskiej racji stanu. W 1764 r. parlament i król podjęli decyzję o usunięciu jezuitów z Francji. Był to zaledwie początek. W przechodzących oświeceniowe reformy Hiszpanii i Portugalii wypędzono zakonników jezuitów dwa lata później. Musieli oni też opuścić wszystkie kolonie na świecie. W 1769 r. papieżem został wybrany pod naciskiem francuskiej dynastii Burbonów Klemens XIV, który w ramach odwdzięczenia się swoim protektorom nakazał kasację zakonu. Dekret został wprowadzony w życie w kolejnych latach także w innych krajach. Jedynie w Rosji, za sprawą carycy Katarzyny II, na złość papieżowi i Burbonom, w myśl zasady „dziel i rządź” zezwolono na działalność zakonu, zwłaszcza na terenach byłej Polski, zrabowanych podczas I Rozbioru.

Zakon został przywrócony do istnienia w 1814 r. za sprawą papieża Piusa VII. Jednak dopiero po II wojnie światowej zyskał na znaczeniu. Wcześniej jednak spotkać go miały największe chyba represje. W Niemczech, gdy naziści doszli do władzy, zakon znalazł się w poważnych opałach. Spośród wszystkich zakonników najwięcej osób straconych, czy uwięzionych w obozach było właśnie wśród jezuitów. Najwięcej też znalazło się na liście sprawiedliwych wśród narodów świata. Po wojnie jezuita dali się poznać jako apostołowie reform w Kościele.

Jezuita i paleontolog Pierre Teilhard de Chardin zaakceptował teorię ewolucji. Inni jezuita stali się rzecznikami liberalizacji stosunku do aborcji czy kaptłaństwa kobiet i dialogu międzyreligijnego na Soborze Watykańskim II. Kontrowersyjna była też kwestia popierania teologii wyzwolenia, nurtu popularnego w biednych krajach Ameryki Łacińskiej, łączącego katolicyzm z marksizmem.

Swoistym paradoksem jest, iż zakon ten powstał w czasach konfrontacji z prądami reformatorskim w świecie katolickim, będący strażnikiem doktryny i wykonawcą zadania kontrreformacji, stał się forpcztą katolickiego liberalizmu i orędownikiem dialogu międzyreligijnego. Nie powinny jednak dziwić gesty i słowa papieża Franciszka, tak kontrowersyjne dla konserwatywnych katolików. Jest on w końcu wiernym sługą swojego zakonu.
Stanisław Żutawski

WIECZORNICA LOKALNYCH POETÓW – PRO MEMORIA WIELICKICH POETÓW

3 listopada b.r. w Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce odbyło się spotkanie słowno-muzyczne pt. „Wieczornica Lokalnych Poetów – pro memoria Wielickich Poetów” zorganizowane przez Lokalną Grupę Działania Powiatu Wielickiego i Stowarzyszenie „Klub Przyjaciół Wielicki” (KPW). Na zaproszenie Jadwigi Dudy pierwszy raz w wieczornicy udział wzięli: Teresa Kaczmarczyk, Cecylia Kostecka i Józef Łanoszka. Wieczornicę przygotował i prowadził Piotr Kiszka, członek LGD PW i S „KPW”. Na wstępie wspominał zmarłych wielickich poetów: Ryszarda Rodzika (+2012 r.) z Sierczy, Wiesława Siekierskiego (+2012 r.) z Wieliczki oraz Janinę Panek (+2014 r.) z Gorkowa.

Uczestnikom spotkania wiersze swojego autorstwa czytali: Bogusław Stachura: „Solny sezam”, „Wolność dla wszystkich”; Cecylia Kostecka z Przebieczan: „Miasto Wieliczka”, „Wiosna”; Józef Ła-

noszka z Biskupic: „Tęsknota za wiosną”, „Złota jesień”; Teresa Kaczmarczyk z Gdowa: „Wielicka jesień”, „Oset i dziewanna”; Mariusz Sajdak: „Wykres funkcji wiary”, „Wiara i wiedza”; Halina Bryg, członek KPW ze Strumian: „Co znaczy dzielić?”, „Zaduszki”; Katarzyna Domanik z Dobczyc: „Pamięć”, „Kontrakt na życie”; Lidia Sałabun z Wieliczki: „Rajskie łąki nad Wilgą”, „Jesień na Plantach”, „Jaskółki”, Agnieszka Baś z Wieliczki: „Gra nie warta świeczki”, „Na chłopski rozum”.

Piotr Kiszka przeczytał wiersze śp. Janiny Panek: „Dokąd pędzi ten świat”, „Czas”.

Jadwiga Duda recytowała fragment wiersza śp. Marii Knebloch z KPW pt. „Hymn do Wieliczki”. Następnie przeczytała wiersz Doroty Dudy z KPW pt. „Banknoty”. Występy poetów publiczność nagradzała gromkimi brawami. Dariusz Leszczyński, dyrektor Lokalnej

Grupy Działania Powiatu Wielickiego wręczył im róże. Oprawę muzyczną wydarzenia uświetnił recital gitarowy Małgorzaty Włodarczyk, nauczycielki Szkoły Muzycznej w Wieliczce, która wykonała utwory: F. Chopina, N. Coste, H. Villa-Lobos, L. Legnani, A. Yuapanagui, J. Vinas. Poeci obdarowywali zebranych tomikami swoich wierszy: Agnieszka Baś – „Początek”, Mariusz Sajdak – „Projekcje wolnego umysłu”.

Wieczornicę zaszczylicili swoją obecnością członkowie Stowarzyszenia „Klub Przyjaciół Wieliczki” z prezes Jadwigą Dudą oraz Koło Przyjaciół Gorkowa z przewodniczącą Krystyną Król.

Za współpracę dziękujemy dyrektor Centrum Kultury i Turystyki w Wieliczce Agnieszce Szczepaniak – udostępnienie i nagłośnienie przygotowane przez Jacka Tokarczyka oraz Izabeli Szocie, dyrektor Szkoły Muzycznej w Wieliczce, członek KPW. *Jadwiga Duda*

XII KWESTA SPOŁECZNEGO KOMITETU RATOWANIA ZABYTKÓW NA CMENTARZU KOMUNALNYM W WIELICZCE

1 listopada 2017 r. na Cmentarzu Komunalnym w Wieliczce odbyła się XII kwesta Społecznego Komitetu Ratowania Zabytków zorganizowana przez Stowarzyszenie „Klub Przyjaciół Wieliczki” (KPW) na podstawie zgody nr 2017/4431/OR wydanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Do Komitetu poprzez złożenie deklaracji zgłosiło się 138 osób. Kwestarze zbierali pieniądze do zaplombowanych puszek. Ofiarodawcom wręczali „Cegiełki na ratowanie zabytków Cmentarza Komunalnego w Wieliczce” z fotografią nagrobka Józefy Diehlówny odnowionego w 2016 r. i foldery KPW. Kwestowa-

li członkowie Stowarzyszenia „Klub Przyjaciół Wieliczki”, samorządowcy, uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3 w Wieliczce z nauczycielką Marzeną Nawrocką, harcerze z 6 Drużyny Harcerskiej „Solna DeHa” w Wieliczce z drużynową Natalią Jarosik, uczniowie Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wieliczce pod opieką nauczycieli historii Michała Burmera i Dariusza Tańculi, uczniowie Liceum Ogólnokształcącego, których do udziału w kweście zorganizowały nauczycielki historii Dorota Czajowska-Kamińska i Bożena Petryszak. XII Komitet zorganizowała i jego pracą kierowała Jadwiga Duda, która przygo-

towała również dyplomy, a 24 listopada br. zorganizowała wycieczkę szlakiem cmentarzy I wojny światowej w powiecie wielickim. Wszystkim wolontariuszom i darczyńcom dziękujemy. Burmistrzowi Miasta i Gminy Wieliczka Arturowi Koziołowi wdzięczni jesteśmy za autobus na wycieczkę.

W wyniku XII kwesty zebrano 14 401,56 zł. W Szkole Podstawowej w Janowicach nauczycielka Aleksandra Pasek zorganizowała kwestę na odnowę zabytkowym nagrobków wielickiego cmentarza - wraz z uczniami zebrała 102 zł. Zebrane pieniądze wpłacono do MBS w Wieliczce na konto SKRZCK nr: 90 86190006 0010 0200 7852 0004. W 2018 r. środki zostaną wykorzystane na renowację nagrobka Jana Hojarczyka w kwaterze II, budowniczego miejskiego w Wieliczce, projektanta wielu budynków z przełomu XIX i XX w. oraz grobowców na cmentarzu wielickim, zmarłego w 1916 r., oraz nagrobka Andrzeja i Alojzego Procnarów w kwaterze VII. Andrzej, nauczyciel, zmarł w 1861 r. a Alojzy, uczestnik Wiosny Ludów na Węgrzech, adiutant Józefa Bema, zmarł w 1918 r.

Za współpracę i pomoc przy XII kweście dziękuję: Antoniemu Sowie, dyrektorowi Zarządu Cmentarza Komunalnego w Wieliczce, Edwardowi Biernackiemu, prezesowi Zarządu Małopolskiego Banku Spółdzielczego w Wieliczce i jego pracownikom: Izabeli Borzęckiej, Dorocie Dudzie, Jarosławowi Trojnickiemu. *Jadwiga Duda, prezes KPW*

POŚWIĘCENIE KRZYŻA W RACIBORSKU

15 października 2017 r. w Raciborsku odbyło się uroczyste poświęcenie nowego krzyża. Upamiętnia on miejsce zbiorowej mogiły zmarłych mieszkańców Raciborska, którzy byli ofiarami epidemii cholery na przełomie XIX i XX wieku. Właściciele działki - państwo Płader - w miejsce dotychczasowego krzyża, zniszczonego upływem czasu, ufundowali nowy - solidny i metalowy. Poświęcenia dokonał proboszcz miejscowej parafii ks. Kazimierz Kubik. Uroczystość zgromadziła mieszkańców wraz z sołtysiem wsi Marią Michalik, która w imieniu lokalnej społeczności złożyła kwiaty i podziękowała fundatorom za podtrzymanie pamięci o zmarłych oraz okazanie szacunku miejscu, które jest ważne w historii Raciborska. *Małgorzata Płader*

INSPIRUJĄCA WIELICKA KSIĄŻNICA W 2017 ROKU

Rok 2017 w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej można podsumować krótko: *INSPIRUJĄCA, INNOWACYJNA i PRZYJAZNA*. Na mapie naszego miasta jesteśmy miejscem, które dąży nie tylko do zaspokojenia potrzeb czytelniczych mieszkańców powiatu wielickiego i okolic, ale także umożliwia różnym grupom społecznym uczestnictwo w szerokiej ofercie wydarzeń kulturalnych. Nasze działania kierujemy zarówno do dzieci (od niemowląt począwszy – akcja Bibliotki Bejbi Klub), przez dzieci starsze i młodzież, dorosłych, w tym w znacznym

stopniu do seniorów, a także do osób z niepełnosprawnością intelektualną. Na początek trochę liczb, które dotyczą wypożyczeń, czytelników i zbiorów. Tylko w bibliotece głównej w tym roku do tej pory wypożyczono 72 260 egzemplarzy zbiorów, a na miejscu w czytelni skorzystano z 2 500 pozycji. W sumie odwiedziło nas 48 570 użytkowników. Nasi czytelnicy mogli wypożyczać w bibliotece głównej i na filiach bibliotecznych spośród 123 000 egzemplarzy (książek, audiobooków, książki cyfrowej w formacie Czytak),

w tym spośród nowych 4 000 książek i 450 audiobooków. Umożliwiliśmy skorzystanie z 2 platform e-booków: Libra PWN oraz Legimi, serwisów e-learningowych (języki obce i fotografia) oraz z 55 tytułów czasopism. Ponadto w tym roku... W Dziale dla Dzieci i Młodzieży nie zabrakło działań popularyzujących książki i zachęcających do czytania. Przez pierwsze półrocze trwała akcja *ZMIERZYĆ SIĘ (Z) CZYTANIEM* rozpoczęta jeszcze w roku 2016, której uczestnicy przeczytali stos mierzący łącznie aż 12,5 metra książek! Nie zabrakło lekcji bibliotecznych, w których uczestniczyło ponad 450 uczniów. Furorę zrobiły *PIĄTKOWE CZYTANKI Z BABCIĄ ULĄ* dla przedszkolaków. Byliśmy również partnerem projektu: Biblioteka wielkich biografii – portrety sławnych oczami szóstkistów, którego autorkami były polonistki ze SP nr 2 w Wieliczce. Jesienią odbyły się m.in.: gra miejska *ZDOBYWCY PIORUNÓW* w oparciu o serię książek o Percym Jacksonie, najmłodszy użytkownicy dołączyli do bibliotecznego grona podczas uroczystego *PASOWANIA NA CZYTELNIKA*, odwiedził nas także znany i lubiany pisarz Łukasz Wierzbicki. Najmłodszych zachęcaliśmy do odwiedzin m.in. przez akcje z wykorzystaniem naszego ulubionego mieszkańca – *MOLIKA*, rodzinne spotkania czytelnicze *SOBOTNIE PORANKI Z KSIĄŻKĄ*, ofertę edukacyjną (m.in. warsztaty chemiczne z *CHEMICAL WORLD* oraz zajęcia z trenerami Akademii Twórczego Rozwoju *BYSTRZAK*). Nie zabrakło *WARSZTA-*

TÓW DLA MŁODZIEŻY: Laboratorium Nowych Technologii – ITLab, Projekt e-książka oraz Zapisani z Moniką M. Lis (o sztuce pisanie), Weź to pstryknij! z Agnieszką i Justyną Rogalskimi (załączek klubu młodych fotografów), Kierunek marzenia z Agatą Warywodą (spotkanie motywujące do realizacji życiowych celów), Zaprogramuj się na czytanie ver. 2.0 - prowadzone przez SEP Meritum. Dział popularnonaukowy zaprosił w tym roku czytelników do dwóch konkursów: WIEM BO CZYTAM I MYŚLĘ oraz PODRÓŻE WAKACYJNE Z KSIĄŻKĄ. Z okazji Dnia Matki, we współpracy z Oriflame, odbyły się warsztaty kosmetyczne BĄDŹ PIĘKNA. W lekcjach bibliotecznych oraz spotkaniach podróżniczych uczestniczyły m. in. osoby należące do ŚDM, jak również podopieczni fundacji LEONARDO (we współpracy z innymi działami – spotkania literackie, komputerowe i tematyczne). W Dziale Literatury Pięknej przez cały rok odbywał się konkurs GALERIA BOHATERÓW oraz akcja bookcrossingowa WYMIEN SIĘ! KSIĄŻKAMI. Świętowaliśmy Międzynarodowy Dzień Książki i Praw Autorskich, Tydzień Książek Zakazanych, Dzień Języka Ojczystego, Tydzień Bibliotek. Realizowany był nowy cykl spotkań DAMSKA TOREBKA, skierowany do kobiet, w ramach którego odbyły się WARSZTATY z Panią Dorotą Hetmańczyk-Zuchalską oraz SPOTKANIA AUTORSKIE z Krystyną Mirek, Moniką M. Lis, Katarzyną Misiotek. Ponadto gościliśmy autorów: Marka Krajewskiego, Mariusza Wollnego (we współpracy z UMiG w Wieliczce), Marcina Mellerę (w ramach projektu Dyskusyjnych Klubów Książki) oraz Tomka Michniewicza. Co miesiąc, z wyjątkiem wakacji, spotykał się KLUB KSIĄŻKI NA PODDASZU, a w wakacje czytelnicy wzięli udział w akcji PODRÓŻE W LITERATURZE. Zakończyliśmy także projekt edukacyjny dla gimnazjów UCZ SIĘ U MISTRZÓW (we współpracy z UJ) i rozpo-

częliśmy nowy - TRIATLON KULTURALNY Z POLONISTYKĄ I HISTORIĄ UJ. Cały zespół wraz z przyjaciółmi biblioteki w maju zaprosił mieszkańców powiatu na 7. WIELICKIE DYKTANDO, które odbyło się w Kampusie Wielickim, w czerwcu na NOC BIBLIOTEK, we wrześniu na NARODOWE CZYTANIE „Wesela”, a w październiku na WIECZÓR Z KRYMINAŁEM. Na terenie Gminy Wieliczka znajduje się także 8 FILII BIBLIOTECZNYCH: na os. Kościuszki, w Krzyszkowicach, Chorągwy, Koźmicach Wielkich, Raciborsku, Śledziejowicach, Węgrzicach Wielkich i Zabawie. Filie starają się stworzyć ofertę i miejsce dla wszystkich z najbliższego im otoczenia. Na najniższych czekają rebusy, zagadki, krzyżówki, gry i zabawy literackie, lekcje biblioteczne, zajęcia na świeżym powietrzu, zajęcia plastyczno-techniczne oraz spotkania autorskie. W WAKACJE W FILII w Krzyszkowicach można było wykonać zielnik i malować na tkaninach; w Chorągwy i Koźmicach Wielkich projektować plakaty z Canva.com, uczyć się kaligrafii i wykonywać Drzewka szczęścia; w Węgrzicach Wielkich odbywały się spotkania SMAKOWITE PIĄTKI. Ważna jest WSPÓŁPRACA ze szkołami, przedszkolami i środowiskiem lokalnym. W tym roku nie zabrakło stoisk bibliotecznych podczas IMPREZ PLENEROWYCH: pikniku rodzinnego w Grajowie, Dni Osiedla Krzyszkowice, Dni Węgrz Wielkich, Dnia Dziecka na os. Kościuszki czy Zabawy w Zabawie. Staramy się stworzyć w filiach wnętrza przyjazne użytkownikom oraz zapewnić księgozbiór dostosowany do potrzeb mieszkańców z najbliższych okolic. Oddaliśmy do dyspozycji nowy lokal filii bibliotecznej w Śledziejowicach. W maju otwarto odremontowaną filię w Węgrzicach Wielkich. Szczególną grupą, do której Wielicka Biblioteka i jej filie kierują swoją ofertę, są SENIORZY. Wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom, przy współpracy z burmistrzem Mia-

sta i Gminy Wieliczka Arturem Koziółem, w roku 2017 przygotowano ofertę skierowaną do osób 60+. Przez cały rok posiadacze KARTY AKTYWNEGO SENIORA mogli korzystać z upustów i promocji, oferowanych przez lokalne i ogólnopolskie firmy i instytucje. W ramach aktywizacji osób starszych wielicy seniorzy szlifowali język angielski (dzięki kolejnym edycjom projektu SENIOR NA JĘZYKACH) oraz poznawali tajniki komputera i Internetu (w ramach warsztatów Z KOMPUTEREM ZA PAN BRAT i SENIOR W SIECI). Dla kreatywnych i twórczych charakterów zorganizowano WARSZTATY RĘKODZIELNICZE. Dodatkowo seniorzy uczestniczyli w „poWAŻNYCH SENIORÓW ROZMOWACH”, podczas których mogli porozmawiać na interesujące ich tematy. Co tydzień odbywały się wykłady w ramach PONIEDZIAŁKOWEGO KLUBU SENIORA. Dzięki współpracy z SOLNYM MIASTEM uczestnicy tych wykładów korzystali z basenu za symboliczną kwotę i z zajęć aerobowych na basenie. W wakacje seniorzy zwiedzali Kraków i jego okolice z WAKACYJNYM KLUBEM SENIORA. Celem każdej wycieczki, pod opieką krakowskich przewodników, było odkrywanie tajemników miasta i jego dzielnic. Tradycyjnie wakacje zakończyły się OGNISKIEM INTEGRACYJNYM w Zaczarowanym Wzgórzu w Czastawiu. Wydarzeniem budzącym największe zainteresowanie seniorów jest coroczny BAL SENIORA, rozpoczynający się polonezem z Zespołem Regionalnym „Mietniowiacy”. W tym roku goście bawili się do rana do muzyki zespołu Capri. Już dziś zapraszamy do wielickiej biblioteki w roku 2018 i mamy nadzieję, że każdy mieszkaniec powiatu wielickiego znajdzie w naszej ofercie coś dla siebie. Informacje o naszej działalności można znaleźć pod adresem www.biblioteka.wieliczka.eu AK/DK/GK/JCH/KP/MŚ

fol. WieliczkaCity.pl

fol. PiM/BP w Wieliczce

NOWOŚCI WYDAWNICZE Z WIELICKIEJ KSIĘGARNI

Waldemar Łysiak
Żołnierz

Bohaterem najnowszej sensacyjno-refleksyjnej powieści Waldemara Łysiaka jest porucznik Legii Cudzoziemskiej, którego młodszy brat - ochroniarz zaginął podczas strzelaniny między członkami dwóch gangów. Ekslegionista postanawia spojrzeć sprawcom śmierci w oczy. A ściślej: między oczy.

*w istocie
była to mordercza wyprawa
splątane drogi
pozorny brak celu
uciekające widnokregi (...)*
Zbigniew Herbert (z tomiku ROVIGO)

Agnieszka Lingas-Łoniewska
W szponach szaleństwa

To pełen dramatyzmu thriller o mrocznych zakamarkach ludzkiej duszy, o ludziach, którzy decydują o losie innych ludzi, a także o tym, że miłość często okazuje się zbyt słaba, aby pokonać zło.

Gdy komisarz Ewa Barska zostaje wezwana na miejsce znalezienia okaleczonych zwłok młodej dziewczyny, nie wie jeszcze, że to dopiero początek szaleństwa, które ogarnie całą Wrocław.

Trop prowadzi na Wydział Historii Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kiedy na drodze energicznej policjantki stanie wybitny historyk, doktor Mateusz Herz, to także będzie początek jej własnej historii, w której uczucia odegrają kolosalną rolę. Jednak w tej powieści nic nie jest jasne i oczywiste.

Kamil Janicki

Damy polskiego imperium

Bez Jadwigi nie byłoby królestwa. Gdy męża wygnano z kraju, to na jej barki spadła walka o przetrwanie dynastii. Gdy zaś wróg stanął u bram Wawelu, ona osobiście dowodziła ostatnim bastionem Piastów.

Elżbieta nie zastąpiła się żadnym mężczyzną. Straciła dłoń, broniąc rodzinę przed atakiem oszalałego zamachowca. A gdy jej brat zmarł, to ona stała się ostatnią nadzieją królestwa. Była jedyną w historii Polski kobietą, która nikomu nie oddała krzyny swojej władzy.

Jadwiga Andegaweńska po prababce odziedziczyła nie tylko imię, ale i hart ducha.

Zrobiono z niej króla, licząc że będzie bezwolną marionetką. Ale to ona utorowała drogę do polskiej potęgi.

Pokora, pobożność i niepokromiona ambicja. Przełomowy moment dziejów. Wybitne damy, bez których nie byłoby Rzeczypospolitej Obojga Narodów. *Maciej Lisak*

nX NX-SPORT.PL

UL. DOBCZYCKA 27, 32-020 WIELICZKA (DOKÓŁ STACJI ORLENI)
TEL. +48 792 804 990 | WWW.NX-SPORT.PL

WYKŁADY I KURSY

rabat
10%

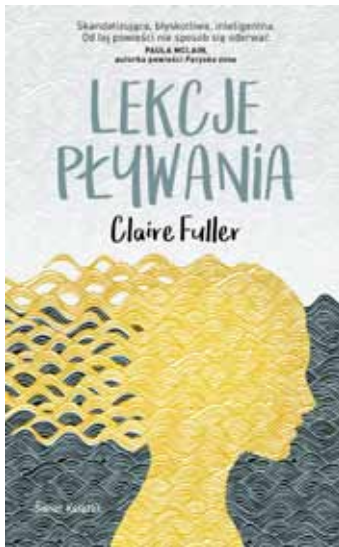
**1 GRUDNIA
WIELKIE OTWARCIE
SKLEPU SPORTOWEGO**

nX NX-SPORT.PL

BAZĄSKA, ZWIĘZIOWA, JEDLIKOVA, POLSKA I POLSKA WIELICZKA (DOKÓŁ STACJI ORLENI) & WIELICZKA

UL. DOBCZYCKA 27
32-020 WIELICZKA (DOKÓŁ STACJI ORLENI)
TEL. +48 792 804 990 | WWW.NX-SPORT.PL

**Recenzja książki *Lekcje pływania*
Claire Fuller,**

**tłum. Hanna Kulczycka-Tonderska,
wyd. Świat Książki,
data wydania: 11 października 2017**

Claire Fuller sprawiedliwie rozdaje traury wszystkim bohaterom swojej książki. Pokazuje, w jaki sposób anatomia nieszczęśliwego związku wpływa na relacje między dziećmi, tu konkretnie między dwiema córkami. Fuller portretuje młodą kobietę, która zafascynowana swym profesorem, ulega romansowi przekształcającemu się w związek nieporozumień. Celebryując chwile intymnej bliskości, oddaje także momenty, w których do późniejszego małżeństwa wkradają się obcość i wzajemnie zadawane rany. Obawiam się, że nie ma w tej historii niczego, co byłoby w jakiś sposób odkrywcze lub choćby przyciągające uwagę. Motywacje bohaterów dostrzegamy czytelnicy, nie jesteśmy natomiast w kontakcie z ich emocjami. Ten dystans sprzyja historii, ale powoduje, że jest przewidywalna. „Lekcje pływania” to też trochę rzecz autotematyczna, w której pojawia się sugestia, że dopełnieniem każdej powieści jest percepcja czytelnika. Tutaj czytającemu nie jest oferowane zbyt wiele. Trochę niedomówień, kilka mniej lub bardziej czytelnich aluzji literackich. Ludzkie dramaty pośród książek. Bolesne rzeczywiste doświadczenia skonfrontowane z fikcjami literackimi – a pośród nich żyje Gil, pisarz, ojciec rodziny, trochę szowinista, trochę egocentryk, dbający o rodzinę, ale i przykładający się do jej rozpadu. Z opowieści Claire Fuller nie możemy wziąć zbyt wiele nie tylko dlatego, że pojawiają się w niej tak przepętnione truizmami stwierdzenia jak to Gila, że nie należy ranić osób, które się kocha. Problem polega na tym, że paradoksalnie najstarszą częścią fabuły są listy mające odsłaniać tajemnice i pokazywać konteksty, a będące przede wszystkim zbędnym chwilami dodatkiem do dość dynamicznej historii odkrywania prawdy o ojcu przez córkę konsekwentnie nazywającą go tatusiem.

To, co Fuller udało się w tej powieści, to zbu-

Z GÓRNEJ PÓŁKI

dowanie przekonującej i wiarygodnej metafory pływania. W tym znaczeniu tytuł książki funkcjonuje bardzo dobrze, a my mamy okazję przyjrzeć się przestrzeni, w której dochodzi do różnego rodzaju wyzwoleń. Flora, młodsze dziecko Gila i Ingrid, doskonale czuje się w wodzie. Jej matka – zanim zaginęła bądź umarła – również wodę uznawała za środowisko, w którym czuje się najlepiej. Sugestywny jest obraz Flory pływającej w lodowatej wodzie czy wspomnienie Ingrid, która się na niej unosi. W wodzie matka i córka odnajdywały tę trudną do wydobywania między nimi nić porozumienia. Nieprzypadkowo wokół pływania koncentruje się motyw odejścia Ingrid. Czy matka i żona świadomie opuściła męża oraz córki? Co wydarzyło się przed jedenastoma laty na plaży nudystów? Dlaczego Flora jest przekonana, że matka nie umarła, że dokonało się coś zupełnie innego, że to był początek jej wyzwolenia i namiastka tego, co chce zbudować Flora w związku z mężczyzną, którego dopiero oswaja u swego boku?

Gil Coleman pewnego dnia widzi swoją nieżyjącą żonę na chodniku. Podążając jej śladem, ulega wypadkowi. Pobyt w szpitalu odsłania zupełnie zaskakujące okoliczności, w których z trudem odnajdą się córki Gila – Nan i Flora. Tej starszej jest dużo łatwiej. Zawsze to ona porządkowała świat Flory, brała na siebie obowiązki opiekunki i moralnej ostoji w momentach, w których ład świata zniknął, ujawniając bolesny chaos i oczekiwanie na zmiany. A tak właśnie było często w życiu rodziców Nan. Nieprzypadkowo dzieli ją od Flory kilka lat. Wtedy w związku ich rodziców pojawiły się rysy doprowadzające do pęknięć. Wówczas Ingrid uświadamiała sobie swą podrzędność w związku i widziała, z czym nigdy nie wygra. Gil dystansował żonę, a ta wpajała Nannette, że ma być odpowiedzialna za dużo więcej spraw, niż mogłaby wziąć na swoje barki. Dlatego w sytuacji krytycznej to ona musi zarządzać. Kazać Florze przybyć, uspokajając ją, dbać o spokój ojca, a jednocześnie walczyć z traumatycznymi wspomnieniami, bo przecież ona zapamiętała dużo więcej niż Flora i dużo bardziej mroczną ma wiedzę na temat tego, jak wyglądały relacje rodziców.

Claire Fuller nie doprowadza do bezpośrednich konfrontacji małżonków i nie czyni z powieści teatralnego wyznawania lub wykrzykiwania sobie wzajemnych bólów. Nie. Pozostajemy pośród listów, które Ingrid ukrywała w książkach. Tak jakby był to jedyny sposób dotarcia do Gila wiecznie zamkniętego albo w lekturze, albo w tworzeniu kolejnych fikcji literackich. Te listy zawierają wiedzę, której

rzekomo nie mają córki, ale szybko orientujemy się, że dorastająca Nan była baczną obserwatorką tego trudnego związku. Relacji opisanej dość schematycznie. Widzimy przede wszystkim ból i cierpienie Ingrid, rozumiemy tylko część kontekstów. Fuller stara się uwiarygodnić swoją bohaterkę, by akt rozpacz sprzed lat, który miał miejsce w morskiej toni, był wystarczająco wyraźny i usankcjonowany w świadomości czytelniczej. Tymczasem opowieść zmierza ku coraz bardziej przewidywalnym rozwiązaniom. Fuller wrzuca nas na głęboką wodę (sic!), ale niewiele z tego zanurzenia wynika, bo przeżycia bohaterów naprawdę po nas spływają, są gorzkie i bolesne, ale jednocześnie całkowicie akceptowalne. Na równi z faktem, że feministyczna przyjaciółka Ingrid zdradzi ją w najbardziej haniebnym i oczywiście przewidywalnym sposobie.

„Lekcje pływania” to opowieść o tym, jak bardzo potrafimy się ranić w bliskości i jak niezwykle potrzebna jest każdemu z nas przestrzeń, w której oddalona opresja zmienia kształt i znaczenie. U Fuller jest to woda, pływanie Ingrid i fascynacja wodą Flory. Powieść zmierza ku dość oczywistemu zakończeniu, stąd też wrażenie, że chwilami jest tendencyjna, a listy stanowią formę mocno niekontrolowanego przegadania. Tym niemniej Fuller wyraziście zarysowuje ból oraz odcienie smutku. Szkoda tylko, że dokłada klasycznych literackich traum po to, by wywołać emocje, o jakich można byłoby przeczytać w bardziej skomplikowanych kontekstach. Bo na początku przecież ta narracja bardzo wiele obiecuje. Rozczaruje w momencie, w którym weźmiemy jako czytelnicy większą odpowiedzialność za zagubionych bohaterów, niż oni biorą za siebie. Ostatecznie pozostaje jedno bardzo czytelne pytanie: śmierć czy porzucenie rodziny? A za nim kolejne. Czy jesteśmy zdolni do tego, by zdystansować się od smutku w ucieczce? Czy matka może przestać odczuwać emocjonalną więź z dziećmi, a być może nawet nigdy jej nie stworzyć? Czy bariera mentalna to jedyny powód rozpadu związku, któremu otoczenie wieści katastrofę? Claire Fuller chciałaby koncentrować się wokół bardzo uniwersalnych problemów. Nie włącza jednak do swej narracji niczego, co nie byłoby sztampowe i oczywiste, gdy spoglądamy na to we wskazanych kontekstach. „Lekcje pływania” to zatem powieść o sprawach trudnych, ale niepokazująca tych trudności w jakimś szczególnie wyrazistym świetle. Rozczarowanie – może nie mocno, ale jednak. *Jarostaw Czechowicz*

WYSTAWA: SIŁA PASJI. ALFONS DŁUGOSZ 1902-1975

Czy Wieliczka mogłaby się poszczycić wspaniałymi górniczymi zabytkami gdyby nie Alfons Długosz i jego ogromne zaangażowanie w ich uratowanie?

Do 28 lutego 2018 r. w Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka można zwiedzać wystawę „Siła pasji. Alfons Długosz 1902-1975”, która przybliży tę wyjątkową postać.

Ponad 100 obrazów, rysunków, fotografii, dokumentów oraz pamiątek związanych z twórcą wielickiego Muzeum, artystą plastykiem i fotografikiem, Alfons Długosz udostępniono zarówno w Zamku Żupnym jak i w kopalni soli.

Część ekspozycji została poświęcona twórczości związanej z powstaniem wielickiego muzeum, gdyż to właśnie temu dziełu, w ostatnich dwudziestu latach życia, Alfons Długosz podporządkował zarówno swoje życie osobiste jak i twórczość artystyczną.

Długosz, zachwycony historią i przestrzenią wielickiej kopalni, dostrzegł wartość jej materialnego dziedzictwa. W latach 50. podjął działania, które doprowadziły do uratowania solnych komór, zabytkowych maszyn oraz narzędzi górniczych. Jak sam wspominał: *Wspólnym wysiłkiem z podziemnego labiryntu zawalisk, czeluści i prawniczych zrębów, wydzieraliśmy pradawne, porzucone lub zapomniane narzędzia pracy, dziwaczne maszyny i urządzenia sprzed wieków.*

Finalnie to właśnie ogromna pasja i poświęcenie Alfonsa Długosza doprowadziło do utworzenia wielickiego muzeum w 1951 r., a z okazji tysiąclecia Państwa Polskiego do otwarcia dużej ekspozycji w 14 komorach Kopalni Soli. Było to wówczas jedno z najbardziej nowoczesnych muzeów górniczych w Europie. Niezwykłe elementy wystroju i ekspozycji, sala konferencyjna i kinowa oraz kawiarnia, czyniło Muzeum miejscem wykraczającym daleko poza swoje czasy. Warto zaznaczyć, że muzealna kolekcja drewnianych maszyn wyciągowych, przyczyniła się także do wpisu Kopalni Soli na pierwszą Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w 1978 roku.

Wystawa „Siła pasji. Alfons Długosz 1902-1975” jest pierwszą, po ponad czterdziestu latach, przekrojową prezentacją prac artysty. Publiczność ma więc okazję podziwiać jego talent, pracowitość oraz kreatywność wyrażające się w wielu płaszczyznach działań artystycznych. Do dziś też jego prace, stanowiące element artystycznej aranżacji wystaw, można podziwiać na ekspozycji Muzeum na III poziomie Kopalni Soli.

Ekspozycję można oglądać od 16 listopada 2017 do 28 lutego 2018 roku w Zamku Żupnym w Wieliczce.

www.muzeum.wieliczka.pl

de lege artis

PORADY PRAWNE

Sprawa, którą załatwiamy przed urzędem może okazać się drogą przez mękę. Szczególnie jeżeli mamy do czynienia z upartym lub złośliwym sąsiadem. Czasami skomplikowany charakter sprawy przed urzędem powoduje, iż nie wiemy o co w sprawie chodzi i jakiego rozstrzygnięcia możemy się spodziewać. Na powyższe bolączki sposobem może okazać się mediacja w sprawie administracyjnej. Instytucję wprowadzono nowelizacją kodeksu postępowania administracyjnego, która weszła w życie 1 czerwca 2017 roku.

Czym jest mediacja? Polega ona na próbie polubownego załatwienia sprawy. Mediacja charakteryzuje się dobrowolnością, brakiem formalności, bezstronnością mediatora oraz poufnością. Zatem czy wprowadzona do polskiego porządku prawnego instytucja mediacji będzie chętnie przeprowadzana w sprawach administracyjnych? Wydaje się, że tak. Co prawda polskie prawo administracyjne znało instytucję ugody, jednak mediacja przed bezstronnym mediatorem może okazać się bardziej atrakcyjna dla stron.

Mediacja administracyjna będzie mogła być prowadzona we wszystkich sprawach, których charakter na to pozwala. Będą to przede wszystkim sprawy, w których występują strony o spornych interesach, czyli konflikty sąsiedzkie, czy wieloletnie spory między stronami. Szczególnie w tych sprawach mediacja może okazać się ostatnią szansą na zakończenie sprawy i wydanie oczekiwanej decyzji przez organ. Do mediacji będą kierowane także sprawy, w których mamy do czynienia ze skomplikowanym stanem faktycznym. W tej sytuacji strona będzie mogła spokojnie zapoznać się ze stanem sprawy i bardziej racjonalnie podjąć swą decyzję. Mediacja ma na celu wyjaśnić sprawę i szybko ją załatwić.

Mediacja będzie prowadzona między organem, który załatwia daną sprawę a stroną lub stronami tego postępowania albo wyłącznie pomiędzy stronami postępowania. Będzie to zależało od charakteru sprawy.

Mediatorem mogą być osoby wpisane

na listę stałych mediatorów prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego lub osoba wpisana na listę mediatorów prowadzoną przez organizację pozarządową lub uczelnię. Wszystkie listy mediatorów powinny znajdować się na stronie internetowej właściwego sądu okręgowego. Co ciekawe mediatorem może być także każda osoba mająca pełną zdolność do czynności prawnych i korzystająca z pełni praw publicznych, niekoniecznie mediator profesjonalny. Wydaje się, że w niektórych miejscowościach może to być radny, sołtys, proboszcz lub sąsiad cieszący się szacunkiem w okolicy. Mediator musi zachować bezstronność w trakcie mediacji oraz ujawnić wszystkie okoliczności wpływające na jego stronniczość.

Mediacja może zostać zapoczątkowana przez organ administracji publicznej, przed którym toczy się sprawa lub przez samą stronę postępowania. W obu przypadkach na mediację muszą zgodzić się wszystkie strony biorące udział w postępowaniu, na co mają 14 dni od doręczenia im zawiadomienia o możliwości przeprowadzenia mediacji. Mediatora mogą wybrać strony. Jeżeli nie dokonują wyboru zrobi to organ. Jeżeli strony zgodzą się na mediację i nastąpi wybór mediatora to organ postanowieniem skieruje sprawę do mediacji. Mediacja może trwać dwa miesiące i na ten czas odracza się termin załatwienia sprawy. W uzasadnionych okolicznościach lub na wniosek wszystkich stron mediacja może trwać trzy miesiące. Jeżeli osiągnięto cele mediacji, mediator zapisuje to w protokole z mediacji. Jeżeli celów nie osiągnięto, zapisuje się to w protokole i organ załatwia sprawę we własnym zakresie. Załatwienie sprawy w mediacji oznacza wydanie decyzji lub rozstrzygnięcia, na które godziły się strony podczas spotkania z mediatorem. Przed mediatorem można także zawrzeć ugody, którą następnie zatwierdzi organ. Spotkania przed mediatorem charakteryzują się małym sformalizowaniem. Powinny one przebiegać w sposób, który pozwoli po analizie stanowisk stron na przyjęcie wspólnego polubownego rozstrzygnięcia sprawy.

Mediacja może być stosowana także w postępowaniach, które zostały wszczęte przed dniem 1 czerwca 2017 roku, czyli przed dniem wejścia w życie nowelizacji ustawy.

Mediacja jest dobrowolna, co oznacza, że każda ze stron może na każdym etapie wycofać się z jej przeprowadzania. Co ważne mediacja nie jest jawna i osoby biorące w niej udział powinny zachować poufność. W trakcie mediacji organ przekazuje mediatorowi wszystkie istotne informacje i mediator ma prawo zapoznać się z całością akt sprawy oraz wykonać kopie i notatki.

Mediacja jest odpłatna. Co do zasady za mediację płaci organ administracji publicznej. Jeżeli sprawa jest tego rodzaju, że można zawrzeć ugody to koszty mediacji pokrywają strony lub jedna ze stron, zgodnie z wspólnym porozumieniem. Opłaty za mediację w sprawach o należności pieniężne wynoszą 1% wartości przedmiotu sprawy, nie mniej niż sto pięćdziesiąt złotych i nie więcej niż dwa tysiące złotych. W pozostałych sprawach koszty wynoszą nie mniej niż sto pięćdziesiąt złotych i nie więcej niż czterysta pięćdziesiąt złotych lub nie więcej niż dwa tysiące złotych.

Nowa instytucja mediacji w kodeksie postępowania administracyjnego wydaje się być atrakcyjna do załatwiania spraw, w których mamy do czynienia z wieloletnim sporem lub bardzo skomplikowanym stanem faktycznym i prawnym. Mediacja pozwoli na zapoznanie się przeciwnych stron z stanowiskiem przeciwnika oraz pozwoli wspólnie dojść do sposobu załatwienia sprawy. Z pewnością załatwienie sprawy przez mediację będzie powodowało zadowolenie każdej ze stron oraz będzie dawało poczucie wygranej każdego z uczestników postępowania. *Paulina Cieśla*

Augustyn i Cieśla
Kancelaria Radców Prawnych
tel. 608 537 763 / www.augustynciesla.pl

Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka
Artur Kozioł
zaprasza na

WIECZÓR BARBÓRKOWY

4 grudnia 2017 r., godz. 18.00

KONCERCI „ZNASZLI TEN KRĄJ”
ZESPÓŁU PIĘŚNI I TANCA „SLASK”

Podczas koncertu przebrzmieją znowu śliczka szarytaryna na rzecz Adasia Dobrowolskiego z Czarnochowic.
Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne „Solne Miasto”
ul. Teatralna 10/11, Wieliczka

Puls Wieliczki

Artur Kozioł
Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka
zaprasza na

WIGILIĘ

dla mieszkańców Wieliczki

W PROGRAMIE:
od godz. 11.00 – 14.00

- wspólne koledowanie
- występy grup koledniczych i zespołów
- degustacja potraw wigilijnych przygotowanych przez koła gospodyń wiejskich
- akcja charytatywna pod patronatem Burmistrza Wieliczki organizowana przez zespół parafialny Caritas
- „CHOINKA Z KLASĄ” – prezentacja drzewek świątecznych dekorowanych przez szkoły i przedszkola
- otwarcie wystawy połączone z wręczeniem nagród w konkursie plastycznym „KARTKA BOŻONARODZENIOWA Z MOTYWEM WIELICZKI”

2017 **12.00**

RYNEK GÓRNY 6

Puls Wieliczki

CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI W WIELICZCE
ZAPRASZA NA SPOTKANIE ZE

ŚWIĘTYM MIKOŁAJEM

ORAZ
SPEKTAKL PT.:
PRZYGODY ŚW. MIKOŁAJA

**6 GRUDNIA 2017
GODZ. 16:30**

CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI
RYNEK GÓRNY 6

BILETY W CENIE 10 ZŁ 200 MARYCHA W RAMIE
CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI W WIELICZCE
Szczegóły w tel.: 012 278 11 228 lub www.ckt.wieliczka.eu

Puls Wieliczki

CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI W WIELICZCE
ZAPRASZA NA SPOTKANIE ZE

ŚWIĘTYM MIKOŁAJEM

ORAZ SPEKTAKL TEATRALNY DLA DZIECI
W ŚWIETLICACH ŚRODOWISKOWYCH

-SUKÓW- 4 GRUDNIA 2017 GODZ. 17:00 Złota Kaczka	-MIETNIÓW- 4 GRUDNIA 2017 GODZ. 16:30 Przygody Św. Mikołaja	-SYGNECZÓW- 4 GRUDNIA 2017 GODZ. 16:00 Przygody Św. Mikołaja
-LEDNICA GÓRNA- 5 GRUDNIA 2017 GODZ. 16:00 Przygody Świnek	-JANOWICE- 5 GRUDNIA 2017 GODZ. 16:00 Przygody Św. Mikołaja	-KOKOTÓW- 6 GRUDNIA 2017 GODZ. 16:15 Przygody Św. Mikołaja

WSTĘP WOLNY

Puls Wieliczki

ORGANIZATOR: *Graphic* PARTNERZY: *SINSA* *Puls Wieliczki*

TURNIEJ WIGILIJNY W GIMNASTYCE ARTYSTYCZNEJ

ZAPRASZAMY
START 10:00
17.12.2017
SOLNE MIASTO
UL. KOŚCIUSZKI 15
WIELICZKA

SPONSORZY: *mentro sport* *MACHIKO GYMNASTICS* *SALIN* *Janas* *najtańszy i najzdrowszy* *WIGILIA FESTIVAL*

Puls Wieliczki

ZAGRAJ Z WOŚP
SZUKAMY WOLONTARIUSZY

26 2017 FINAL
WIELKIEJ
ORKIESTRY
SWIATECZNEJ
POMOCY

Wszystkich chętnych do zostania wolontariuszami zapraszamy po odbiór ankiety do
CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI,
RYNEK GÓRNY 6
oraz dostarczenie nam skanu zdjęcia legitymacyjnego (800x800px) w terminie do 12 grudnia

LICYTACJA PRZEDMIOTÓW
OFIAROWANYCH PRZEZ WIELICZAN

Każdy z was może pomóc i oddać na licytację coś wyjątkowego.

Szczegóły w sprawie:
CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI W WIELICZCE
RYNEK GÓRNY 6
tel. 012 278 11 200 www.102

Puls Wieliczki

JANUSZ GŁOWACKI

ZARAZ ZAŚNIESZ

STUDIUM PRZYPADKU

2-3 GRUDNIA
GODZ. 18:30

W
CENTRUM KULTURY I TURYSTYKI
W WIELICZCE

ALEKSANDRA TOKARCZYK
MIKOŁAJ MIKŚ

REALIZACJA ANA GOC,
DOKŁAD TECHNICZNA BARTŁOJEM PORADZISZ

Puls Wieliczki

Rejoice!

10 lat chóru Gospel Voice

GV *Wspólny koncert z zespołami: Ania Madaj*

18 grudnia 2017
godzina 18.30

GV *Janina Włodek*
ul. Tułowieńskich 11
Pleszewo

GV *WSTĘP WOLNY*

GV *GV*

GV *GV*

GV *GV*

GV *GV*

Puls Wieliczki

W GABINECIE FILMOWYCH CIENI
ZAPRASZAMY NA SEANS FILMOWY

RYNEK GÓRNY W WIELICZCE
WSTĘP WOLNY

16 grudnia
godz. 19:00

MICHAEL CAINE HARVEY KEITEL RACHEL WEISZ PAUL DANO JANE FONDA

MŁODOŚĆ

REŻYSERIA
PAOLO SORRENTINO

Puls Wieliczki

KULTURALNY ROZKŁAD JAZDY / GRUDZIEŃ 2017

1.12	piątek	godz. 18:00 / CKiT / ILUSTROWANA MUZYKĄ HISTORIA ROCKA: Marianne Faithfull <i>No exit</i> godz. 18:00 / CER Solne Miasto / Mecz Lotto Superligi Tenisa Stołowego / ZKS Palmiarnia Zielona Góra vs. Spójna Warszawa
2 – 8.12 2,9,16.12		Kampus Wielicki / Wystawa malarstwa - Grupa Twórcza <i>W Wolnej Chwili</i> godz.9:30 / Kampus Wielicki / warsztaty rysunku - Kultura Dostępna 2017
2.12	sobota	godz. 9:00,11:00,13:00 / Kampus Wielicki / Kuźnia Wiedzy - Warsztaty dla Młodych Odkrywców godz. 18:00 / CER Solne Miasto / Mecz 7 R Solna Wieliczka vs. PWSZ Tarnów godz. 18:30 / CKiT / Spektakl teatralny grupy Projekt: <i>Zaraz Zaśniesz</i>
3.12	niedziela	godz. 16:00 / świetlica środowiskowa w Sułkowie / Spotkanie ze św. Mikołajem oraz spektakl pt. <i>Złota kaczka</i> godz. 18:30 / CKiT / Spektakl teatralny grupy Projekt: <i>Zaraz Zaśniesz</i> godz. 9:00- 17:00 / hala sportowa CER Solne Miasto / Eliminacje Mistrzostw Polski Futsalu U-16
4.12	poniedziałek	godz. 18:00 / CER Solne Miasto / BARBÓRKA godz. 16:30 / świetlica środowiskowa w Mietniowie / Spotkanie ze św. Mikołajem oraz spektakl pt. <i>Przygody św. Mikołaja</i> godz. 18:00 / świetlica środowiskowa w Sygnejczowie / Spotkanie ze św. Mikołajem oraz spektakl pt. <i>Przygody św. Mikołaja</i> godz. 10.40 / LO w Wieliczce akademia z okazji 74. rocznicy rozstrzelania 4.12.1943 r. 10 Polaków w Wieliczce przy ul. E. Dembowskiego / o godz. 11.45 – przy pomniku modlitwa, składanie kwiatów, zapalenie zniczy.
4–9.12		Wielicka Biblioteka / Wystawa wybranych eksponatów z Muzeum Fonografii w Niepołomicach
5.12	wtorek	godz. 16:00 / świetlica środowiskowa w Janowicach / Spotkanie ze św. Mikołajem oraz spektakl pt. <i>Przygody św. Mikołaja</i> godz. 18:00 / świetlica środowiskowa w Lednicy Górnej / Spotkanie ze św. Mikołajem oraz spektakl pt. <i>Przygody świnek</i> godz. 17:00 / Wielicka Biblioteka / Żywot muzyka poczciwego – wieczór o muzyce w literaturze /rezerwacja miejsc /12 278 30 75 wew. 25
6.12	środa	godz. 16:30 / CKiT / Spotkanie ze św. Mikołajem oraz spektakl pt. <i>Przygody św. Mikołaja</i> godz. 18:15 / świetlica środowiskowa w Kokotowie / Spotkanie ze św. Mikołajem oraz spektakl pt. <i>Przygody św. Mikołaja</i> godz. 17:00-20:30 / sala zabaw CER Solne Miasto / Spotkanie ze Świętym Mikołajem
7.12	czwartek	godz. 18:00 / CKiT / BY ZDROWYM BYĆ: Stany łękowe godz. 17:30 / Wielicka Biblioteka / <i>Autorelaks w pigułce</i> – sztuka relaksu poprzez masaże stóp i dłoni (projekt „Damska torebka”) /zapisy/
9.12	sobota	godz. 14:00 / CKiT / 106. urodziny Henryka Kozubskiego połączone z wystawą pt. <i>Życiem malowane</i> godz. 10:00 / Kampus Wielicki / XVII Otwarty powiatowy turniej szachowy z okazji Świętego Mikołaja godz. 18:00 / CER Solne Miasto / mecz MKF Solne Miasto Wieliczka vs. Rekord Bielsko Biąta
10.12	niedziela	godz. 9:00 / Kampus Wielicki / Turniej Tenisa Stołowego o puchar prezesa PPR Michała Roehlicha godz. 18:00 / CER Solne Miasto / Jubileusz 10-lecia zespołu Gospel Voice godz. 10:00 i 12:30 / Muzeum w kopalni / Mama, tata i ja pt. <i>Górnice tradycje</i> godz. 8:00-15:00 / Eliminacje Mistrzostw Polski Futsalu U-18
11.12	poniedziałek	godz.18:00 / Kampus Wielicki / Koncert premierowy Michała Łanuszki <i>Nieoczekiwanie</i> godz. 16:00 / Kampus Wielicki / <i>Nabucco</i> -The Metropolitan Opera
12.12	wtorek	godz. 14:00-19:00 / Wielicka Biblioteka / Dyżur doradcy zawodowego w ramach projektu WUP <i>Kierunek Kariera</i> /rezerwacja miejsc
13.12	środa	godz. 17:00 / Zamek Żupny / Prelekcja pt. <i>Alfons Długosz 1902-1975</i> w ramach spotkań Towarzystwa Przyjaciół MZK godz. 17:30 / Wielicka Biblioteka / Klub Książki <i>na poddaszu</i> – comiesięczne rozmowy o literaturze i nie tylko /zapisy/
14.12	czwartek	godz. 16:00 / Kino Kampus / PREMIERA <i>Gwiezdne Wojny</i> godz. 18:00 / CER Solne Miasto / mecz MKF Solne Miasto Wieliczka vs. Clearex Chorzów
15.12	piątek	godz. 10:00-11:30 / Muzeum w kopalni / Spotkanie z cyklu Senior w Muzeum pt. <i>Artysta i muzealnik</i> – <i>Alfons Długosz</i>
16.12	sobota	godz. 18:00 / CER Solne Miasto / mecz 7 R Solna Wieliczka vs. Radomka Radom godz. 8:30 i 11:30 / Kampus Wielicki / Świąteczne warsztaty kulinarne dla dzieci godz. 9:00, 11:00, 13:00 / Kuźnia Wiedzy - Warsztaty dla Młodych Odkrywców godz. 19:00 / CKiT / W GABINECIE FILMOWYCH CIENI: <i>Młodość</i>
17.12	niedziela	godz. 12:00 / Rynek Górny / Wigilia na rynku godz. 8:00-18:00 / CER Solne Miasto / Zawody w gimnastyce artystycznej godz. 11:00-17:00 / patio CER Solne Miasto / JARMARK ŚWIĄTECZNY
19.12	wtorek	godz.16.15 / 3 spotkanie literackie z cyklu: <i>O Wieliczce piszą</i> : Zbigniew Zarębski, Krzysztof Brudnik, Andrzej Gonet, Jerzy Przybyło, Stanisław Stryczek, Agnieszka Wolańska - prezentacja monografii pt. <i>Kopalnia Soli „Wieliczka”. Natura i technika. Ratowanie zabytku</i> – W 25. rocznicę katastrofy wodnej w <i>poprzeczni Mina</i> / pod redakcją Andrzeja Goneta. godz.17.00 / 28 spotkanie z cyklu <i>KIM JESTEM?</i> Ewa Ptasznik godz. 17.30 / 50 spotkanie z cyklu <i>Z kart historii Polski i Wieliczki</i> – pt. <i>Stan wojenny w latach 1981 – 1983 – Pamiętamy!</i> - wspominają: Tadeusz Janisz, Lech Kołodziejczyk, Piotr Marzec i inni.
27 – 30.12 do 28.12		Wielicka Biblioteka / Akcja – Wymień się! książkami w bibliotece Zamek Żupny i kopalnia soli / Wystawa <i>Sita pasji. Alfons Długosz 1902-1975</i>

POROZUMIENIE POMIĘDZY SMS WIELICZKA A AWF W KRAKOWIE PODPISANE!

W dniu 31 października br. odbyło się spotkanie i przekazanie porozumienia zawartego między Szkołą Mistrzostwa Sportowego w Wieliczkach, a Akademią Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie. Porozumienie nawiązuje do współpracy, której celem będzie osiągnięcie wzrostu poziomu sportowego uczniów SMS Wieliczka oraz propagowanie zdrowego stylu życia.

W tym uroczystym dniu gościliśmy w „Solnym Mieście” Pełnomocnika Rektora AWF – dr hab. Michała Spiesznego, prof. nadzw., który opowiedział o zasadach współpracy oraz życzył naszym uczniom i nauczycielom wielu sukcesów.

Liczymy na to, że ta współpraca przyniesie obopólną korzyść - dla Akademii oraz dla uczniów z SMS Wieliczka.

ZNAMY ZWYCIĘZCÓW TURNIEJU SOLNA ŚCIANA!

W niedzielę 29 października 2017 r. odbyły się drugie zawody w ramach Turnieju SOLNA ŚCIANA pod Patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka Artura Kozioła. Tak jak poprzednim razem zawody przeprowadzone zostały w formule „na trudność” z asekuracją górą (wędka). Wystartowało 115 zawodników z całej Małopolski oraz Śląska. Zawody przeznaczone były zarówno dla tych dzieci, które dopiero rozpoczyna-

ją swoją przygodę ze wspinaniem, jak i dla tych, które marzą o karierze zawodniczej. Najmłodszy zawodnik miał niespełna 6 lat i wykazał się niezwykłą odwagą i wolą walki. Nagrody i puchary dla zwycięzców wręczył Zastępca Burmistrza ds. Inwestycji Piotr Krupa.

Wszystkim zawodnikom serdecznie gratulujemy i zapraszamy już za rok! Wyniki dostępne na www.uk.s.p-siercza.pl. CER Solne Miasto

MARATON ZUMBY

W sobotę 28 października w „Solnym Mieście” drugi raz w tym roku odbył się Wielki Maraton Zumba®fitness 2017 organizowany przez Instruktorkę ZUMBA - Emilię Furman.

Podobnie jak w marcu maraton cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem. Uczestniczyło w nim ponad 200 osób z całej Polski, które przez 3 godziny tańczyły w rytm muzyki latynoskiej. Oprócz

lokalnych instruktorów: Emilii Furman, Adriany Frasiak, Agnieszki Sobolewskiej, Marty Mlak i Alicji Ożóg, pojawili się prezenterzy: Roma Fedorenko z Niemiec, Sergey Pobegalov z Rosji, Agnieszka Ginardo z Wrocławia i Michał Kurpet z Warszawy.

Niesamowitą energią i radością bijącą od uczestników dało się odczuć w całym „Solnym Mieście”. CER Solne Miasto

fol. Agata Ludzik

TURNIEJ TENISA STOŁOWEGO O PUCHAR BURMISTRZA WIELICZKI

Z okazji Święta Niepodległości na hali sportowej w „Solnym Mieście” odbył się turniej tenisa stołowego o Puchar Burmistrza Wieliczki. Turniej został rozegrany w dwóch kategoriach wiekowych: do lat 15 i OPEN. W zawodach łącznie wzięły udział 64 osoby. Emocji nie brakowało, gdyż wiele z nich prezentowało niemałe umiejętności. Turniej rozgrywano systemem grupowo-pucharowym, aż do wyłonienia po trzech najlepszych zawodników w każdej kategorii wiekowej. W kategorii do lat 15 najlepsza okazała się Martyna Malarczyk z Trąbek, natomiast w kategorii OPEN zwyciężył Adam Gdula z Myślenic.

Najlepsza trójka zawodników otrzymała nagrody – puchary oraz upominki ufundowane przez Miasto i Gminę Wieliczka oraz CER „Solne Miasto”. CER Solne Miasto

fol. FOTO: Rozalska

Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne SOLNE MIASTO zaprasza na

JARMARK ŚWIĄTECZNY

pod patronatem Burmistrza Wieliczki Artura Kozioła

17 grudnia 2017r.
Niedziela, godz. 11:00-17:00
godz. 15:00 - Koledy i Pastoralki

w wykonaniu uczniów i absolwentów Hogulumskiego Gimnazjum w Podleszynie

ozdoby świąteczne – upominki – rękodzieło artystyczne
ceramika – biżuteria – stroiki świąteczne – choinki
koła gospodyń wiejskich – wędliny – sery – wypieki

WISZCZYK DIONACZAK AND WYCIENKA - ZAGONIAŁA UKRAJIN - tel. 52 297 39 08, www.solne.miasto.eu
Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne „Solne Miasto”, ul. Tadeusza Kościuszki 11, 33-600 Wieliczka
www.solne.miasto.eu

Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne SOLNE MIASTO zaprasza na

OTWARCIE LODOWISKA

10 GRUDNIA /NIEDZIELA/ 2017 R., GODZ. 11:00

SPONSOR GŁÓWNY WYDARZENIA

OTWARCIE LODOWISKA
10 GRUDNIA /NIEDZIELA/ 2017 R., GODZ. 11:00

Harmonogram zajęć klubu fitness SolnyFit
zapisy na zajęcia pod nr: 72 297 39 64, zapisy na trampolinę - 519 691 201

Poradnik	Wiosna	Lato	Jesień	Zima	Wiosna
8:00	ART			WIELKI TĘDRA	STANOWISKO BY ZUMBA!
9:00					PARADY GRIFFIN
9:30	LAPSIKA dla dzieci od 8 lat	FUNKCJA TANCOWANIE dla dzieci od 8 lat	LAPSIKA dla dzieci od 8 lat	ZUMBA BODY & FIT dla dzieci	ZUMBA BODY & FIT dla dzieci
9:45	ZUMBA	FUNKCJA TANCOWANIE dla dzieci od 8 lat	PLANKI BEZCIĘŻ	ZUMBA	WIELKI TĘDRA
10:00	WIELKI TĘDRA	CHOROBY I NIEZDROWIE W WIEKU	ZUMBA	PIŁKA	ART
10:15	PLANKI BEZCIĘŻ	STRAFILLI	ART	PIŁKA & STRETCHING	TANIECIE
10:30	TANIECIE	PIŁKA BEZCIĘŻ	CAROLINA dla seniorów	TANIECIE	STRETCHING
10:45	STRETCHING	STRETCHING	STRETCHING	STRETCHING	STRETCHING

LEGENDA:
 - FUNKCJA TANCOWANIE
 - STRETCHING
 - PIŁKA
 - WIELKI TĘDRA
 - TANIECIE
 - CAROLINA dla seniorów
 - STRAFILLI
 - PIŁKA BEZCIĘŻ

ZAMÓWIENIA I ZAPISY: 72 297 39 64
 WYKONANIE ZAJĘĆ: 519 691 201
 WYKONANIE ZAJĘĆ: 519 691 201

Jump4fit WIELICZKA

SKACZ CIWICZ BĄDZ FIT!

Przeżyj w Wieliczce FITNESS NA TRAMPOLINACH w Klubie SolnyFit

WYKONANIE ZAJĘĆ: 519 691 201

...by zdrowym być

...ci co piją herbatę, żyją dłużej..., ...herbaciana długowieczność to ok. 108 lat... - tak o herbatce mawiają jej znawcy i smakosze - mieszkańcy Chin i Japonii.

Botaniczna nazwa krzewu herbacianego to *Camelia sinensis* (L.) Kuntze. Należy do rodzaju kamelia z rodziny herbatowatych. Krzewy herbaciane znane są co najmniej od 5000 lat, a opisywane były już za dynastii Zhou, czyli ok. 3000 lat temu. Źródła pisane podają, iż wyrastały wówczas na wysokość ok. 20 metrów. Krzewy herbaciane rosną na glebie kwaśnej w temp. 18°-25°C i przy rocznych opadach ok. 2500 ml. Lu Yu w opracowaniu *Księga herbaty* napisanej ok. 780 r. zalecał: *zacięć drzewa herbaty innymi drzewami i uprawiać je na południowych stokach zwróconych ku słońcu*.

..Ludzie, którzy długi czas piją herbatę, mają wycięj wigoru i żywotności...

Dla swojej wygody człowiek „udomowił” drzewa herbaciane, przycinając je do wysokości ok. 1 metra.

Rozwój leczenia herbatą przypadł na czasy dynastii Ming i Qing. Lecząco nią wówczas choroby wewnętrzne, ale była stosowana również w chirurgii, ginekologii, pediatrii, oftalmologii, otolaryngologii, dermatologii i ortopedii.

Shennong - mityczny cesarz chiński, zwany również Płomiennym Cesarzem, uważany jest za prekursora parzenia i stosowania herbaty. Według legendy zatruł się toksynami i poszukując lekarstwa, eksperymentował z setkami ziół. Z fatalnego zatrucia wyleczyła go właśnie herbata.

Przyszedł czas, gdy o leczeniu herbatą zapomniano. Przełom nastąpił w 1983 r., kiedy to dwie rozprawy *Historia herbaty* i *Skutki działania herbaty* wywołały dyskusję na ten temat i wprowadziły ją na stałe do systemu leczniczego w Chinach. Wówczas to Lin Qianliang zaproponował trzy sposoby parzenia herbaty:

1. tylko herbata
2. herbata i lek - czyli liście herbaty z innymi składnikami, aby wzmocnić efekt działania
3. substytut herbaty, tj. przygotowanie naparu jak herbatę, ale bez liści herbacianych.

Dzisiaj podkreśla się liczne korzyści wynikające z picia herbaty: nietoksyczność, przyjemny smak, niezawodność oraz niska cena i łatwość podania.

W Chinach herbatę dzieli się na: zieloną, żółtą, ciemną, białą (znaną już za dynastia Ming) oraz ulung (oolong) znaną od czasów mandżurskiej dynastii Qing. Oprócz głównych rodzajów są setki innych dodatkowo przetworzonych herbat, w tym aromatyzowane (np. jaśminowa, różana), prasowane: cegiełki, kulki, gniazdka, miseczki, oraz ekstrakty - koncentrat herbaciany, herbata instant itp. Najważniejsze herbaty to: niefermentowana zielona, fermentowana czarna, półfermentowana ulung.

Odmiany specjalne to:

herbata zielona (longjing) z Hongzhou - przy zapaleniu jelit i bieguncie, przy terapii dietą dla lepszego trawienia i zredukowania tłuszczów, czarna herbata z Chimen - na dolegliwości żołądkowe, jak wrzody i przewlekłe zapalenie błony śluzowej żołądka, ulung z góry Wuyi, która pomaga zredukować wagę ciała, budować masę mięśniową, redukować stężenie lipidów we krwi i leczyć miażdżycę czy też chorobę wieńcową i przewlekłe niedokrwienie mózgu, pu-erth z Junanu i Biluochun.

Powszechnie herbatę pije się z:

- cukrem - tonizuje środkowe jiao i chi, harmonizuje żołądek i ogrzewa śledzionę,
- miodem - działa podobnie, ale tonizuje też nerki i rozluźnia jelita,
- solą - zmniejsza ilość flegmy i redukuje gorąco, poprawia wzrok i wspomaga oczyszczanie,
- imbiem - wzmaga pocenie się i usuwanie toksyn, ogrzewa płuca i uśmierza kaszel,
- octem - uśmierza ból i powstrzymuje biegunkę,
- mlekiem - odżywia pięć narządów wewnętrznych (serce, wątroba, śledziona, płuca, nerki), tonizuje chi i stymuluje produkcję krwi,
- masłem - powszechna w Tybecie, ogrzewa organizm i usuwa zimno,
- olejem - wzmocnia odporność organizmu, eliminuje toksyny, chroni przed przeziębieniem, pije ją tradycyjna mniejszość Miao (Humongowie) i Dong (Dongowie).

Właśnie od temperatury wody i długości parzenia herbaty zależy jej smak i działanie. Na początku parzenia herbata wydziela teinę, dopiero po 3 minutach wydzielają się garbniki odpowiedzialne za cierpkość naparu. Garbniki częściowo neutralizują działanie teiny, tak więc po 3-4 minutach parzenia napar może mieć znacznie mniej teiny i nie ma już takich właściwości pobudzających.

Zasada parzenia ziół:

ziola o lekkiej naturze zaparza się w gorącej wodzie, ziola o naturze twardej lepiej gotować.

Większość substytutów herbaty ma naturę lekką, można więc je lekko podgrzać, a dla polepszenia smaku dodać przyprawy.

Liście herbaty poddane intensywniejszej fermentacji powinny być zaparzone w temperaturze wyższej, zaś liście delikatne, otwarte i lekko fermentowane - w temperaturze niższej.

Sposób parzenia:

zielona herbata od 60°C (Japonia), 70°C (Chiny), do 80°C przy mocniej zwiniętych, czas: 1,5-3 minut,

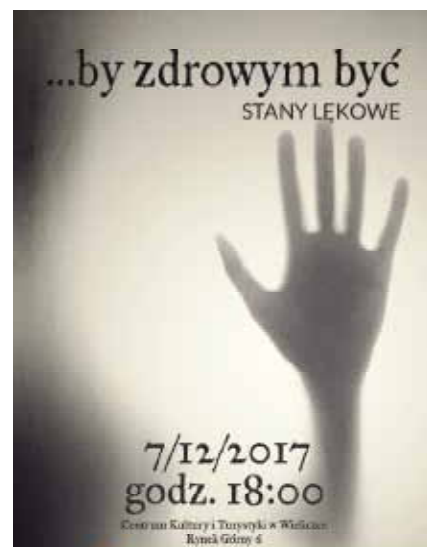
biała herbata pąki od 75°C do 85°C, czas: 3-6 minut,

oolongi lekko fermentowane od 85° do 90°C, czas: 2-5 minut,

oolongi mocniej fermentowane 95°C, czas: 2-4 minuty,

czarna herbata: 98°C, czas: 2-3 minuty,

Pu-erth: 98°C, czas: 2 minuty. *Zdzisław Kaspera*

SZEF KUCHNI

poleca

Łosoś faszerowany grzybami

Składniki:

2 kg łososa patroszonego
30 dag grzybów (borowik, podgrzybek, pieczarka) świeże lub mrożone
20 dag grzanek
2 jajka
1 pęczek koperku
1 cytryna
2 cebule
10 dag masła
1/3 szklanka oleju
30 dag żelatyny
sól, pieprz

Przygotowanie:

Rybę oczyścić z łusek, umyć i wysuszyć. Wykroić kręgosłup i mięso, pozostawiając przy skórce 0,5 cm. Pozostałe ości wyjmij obciążkami. Środek łososa skrop cytryną. Posyp solą, pieprzem i połową żelatyny. Wydzielone mięso z kręgosłupa i ryby zmiel. Dodaj zrobione wcześniej na maśle grzanki oraz grzyby uduszone na maśle, maksymalnie odparowane i posiekane koper. Wbij jajka, dopraw solą, pieprzem i posyp pozostałą żelatyną. Wymieszaj wszystko, gdyby farsz był za rzadki, dodaj 2-4 łyżki bułki tartej. Uzyskaną masą nadziej rybę. Zaszuj za pomocą dratwy i wykałaczek. Posmaruj łososa i folię do pieczenia olejem. Szczelnie zawiń w folię, ciasno obwiązując dratwą, tak aby ryba zachowała kształt. Ułóż brzuchem na blasze. Piecz w piekarniku w temperaturze 180 st. C. przez około 1 godz. Sprawdzaj wykałaczką - jeśli wypływa biały płyn, trzeba dopiec, jeżeli płyn jest przezroczysty - ryba jest upieczona. Wyjmij z piekarnika - gdy ostygnie włoż do lodówki, aby stężała. Delikatnie usuń dratwę i wykałaczki. Na półmisku ostrym nożem podziel na porcje, zachowując kształt ryby. Udekoruj według własnej fantazji. Łososa spożywa się na zimno. *Tomasz Dcczyński - Szef kuchni*

PRZEPISY ZE STAREGO KREDENSU

Snickers

Ciasto:

40 dag mąki
20 dag masła
15 dag cukru
4 żółtka
3 łyżki śmietany
2 łyżeczki proszku do pieczenia

powidła
orzechy
4 białka ubić z 20 dag cukru

Masa:

2 łyżki mąki pszennej
2 łyżki mąki ziemniaczanej
1 cukier waniliowy
1/2 szklanki cukru
1/2 l mleka
1 masło
1 czekolada gorzka

Wykonanie:

Ciasto zagnieść i podzielić na 2 części. Każdą z nich posmarować powidłami, posypać orzechami, przykryć pianą z białek. Ubitą pianę przechowywać w lodowce, włożyć na drugi placek dopiero przed umieszczeniem w piekarniku. Piec około 30 minut w temperaturze 180-200 stopni. Z mleka, cukru i mąki zrobić budyń. Utrzeć go z masłem. Czekoladę drobno pokroić i dodać do kremu. Placek przełożyć masą. Na wierzch zrobić polewę.

Krystyna Sajdak
Przewodnicząca KGW Byszyce

KRZYŻÓWKA

„Skóra” drzewa	▼	Składnik miesza- ny curry	▼	Ma- liczbę atomo- wą 85	▼	Materiał na babkę	▼	Cichopek w serialu „M jak miłość”	▼	Ze stalówką	▼	Np. obec- ności	▼	Zegrzyń- ski lub Wiślany	▼	Znany z roli Zbyszka z Bogdańca
Krewna żyrafa	▶	15						Przeplwa przez Cieszyn	▶							8
Przodek Ukraińca	▶					2		Blade twarze	▶	11						20
▶																
Prowadzi „Kuchen- ne rewo- lucje”	▶	Pancerna – z pie- niędzmi						Stolica Grecji	▶				6			
▶								Bylina z kłączem zwanym karpą	▶							9
14						3		... Murek, siatkarz	▶							
Film A. Pakuli, z Jane Fondą	▶	Obchodzi imieniny 18 maja											Angielski pan (Mr)		... Ostrzeń- ski („Noce i dnie”)	
▶																Stolica nad Zatoką Fińską
						7		Ru wśród pierwia- stków	▶					4		Do ko- piowania pisma
Król z dramatu Szekspira	▶	Łódź Noego						„Water- loo” Han- nibala	▶							5
Japońska grupa prze- stępca	▶							...-Jones z Oscarem	▶							
Z niego wypływa lawa	▶															
▶																
16																
Wystrze- liwana z wyrzutni	▶	Śpiewała „Tańczą- ce Eurydyki”														
																19

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 20 utworzą rozwiązanie - przysłowie buriackie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Wśród osób, które do 18 grudnia 2017r. nadesłały prawidłowe rozwiązanie krzyżówki na adres: ckit@wieliczka.eu, rozlosujemy 3 vouchery na tygodniową kurację odchudzającą w Centrum Dietetycznym Naturehouse.

Hasło z wydania listopadowego: „Legendy to dopiero trwałe prawdy”. 3 vouchery do Studio Figura w Wieliczce (ul. Daniłowicza 2) otrzymują: **Sylwia Tomana, Beata Głuś oraz Agnieszka Kania**. Gratulujemy!

ZNAJDŹ 8 SZCZEGÓŁÓW, KTÓRYMI RÓŻNIĄ SIĘ OBRAZKI

rys. Joanna Krawczyk

BARAN

Grudzień będzie miesiącem bardzo udanym w pracy. W uczuciach na razie będzie lekki zastój i mimo, że samotni będą mieli szansę poznać kogoś interesującego, to znajomości będą przelotne i nietrwałe. Za to sukcesy w pracy poprawią wam humor. Wzrośnie wasza pozycja zawodowa i pewność siebie. Samotnym pozostaje pogodzić się z sytuacją i skoncentrować na intelektualnym rozwoju. W stałym związku namiętne chwile, ale może też być trochę konfliktowo. Pilne i nieprzewidziane wydatki mogą pochłonąć część waszych oszczędności, nie zostawiajcie też na ostatnią chwilę zakupów świątecznych.

RAK

Życie zawodowe na razie nie do końca spełni wasze oczekiwania. Nie poddawajcie się więc i róbcie swoje, a w swoim czasie zostaniecie docenione. Jeśli macie taką możliwość, to urlop będzie dobrym pomysłem. Za to w miłości powinno wam się powodzić całkiem nieźle. Samotni będą mieli szansę na poważny związek. Jeśli poznacie kogoś interesującego, to nie popadajcie od razu w zachwyty, tylko bądźcie sceptyczne i racjonalne. Nie ma co rzucać się w ramiona nowo poznanej osoby. Lepiej poznajcie swoje zalety i wady. W stałym związku będziecie skupieni na sprawach dość przyziemnych. W finansach będzie stabilnie.

WAGA

Życie zawodowe przyniesie zadowolenie, atmosfera w pracy będzie bardzo dobra, dzięki czemu poczujecie się komfortowo. Dopisze wam też dobre samopoczucie i zregenerujecie siły witalne. Jest to dobry czas dla tych, którzy prowadzą własną firmę. Nawiązujcie kontakty, możliwe, że nowi klienci będą skłonni zapłacić więcej niż dotychczasowi, a wielu z nich stanie się dla was stałymi partnerami biznesowymi. Nie siedźcie więc z założonymi rękami, tylko działajcie. Mimo dobrej passy w pracy, nie jest to najlepszy moment na zawieranie nowych znajomości i szukanie kandydata na związek.

KOZIOROŻEC

W grudniu czeka was dużo pracy, ale los jednak będzie wam sprzyjał, nawet jeśli nagroda nie przyjdzie od razu. Uwaga jednak na zdrowie, możecie być nieco osłabione nieustannym wysiłkiem. Nie musicie też ciągle oszczędzać i spróbujcie choć raz cieszyć się przyjemnościami życia. Samotne Koziorożce będą miały spore powodzenie. Będziecie teraz pełne uroku i magnetyzmu, wasz styl bycia zrobi świetne wrażenie na kimś, kto będzie zainteresowany poznaniem was bliżej. Macie więc szansę znaleźć kogoś na stałe. Koziorożce w stałym związku koniecznie powinny okazać uczucie i szacunek bliskiej osobie.

BYK

Przyda się wam w tym miesiącu dużo skupienia i wytrwałości. Mogą też pojawić się nieprzewidziane wcześniej trudności. Bądźcie więc systematyczni i działajcie według planu. W miłości sytuacja zmieni się na waszą korzyść. Jeśli jesteście samotne, są spore szanse, że właśnie teraz to się zmieni. Jeśli teraz spotkacie interesującą osobę, to możliwe, że przerodzi się to w dłuższy i poważniejszy związek. Na razie dajcie sobie czas na poznanie się. W stałym związku atmosfera pełna miłości i zrozumienia. Uważajcie na finanse, nie dajcie się zwieść przedświątecznym promocjom, zachowując umiar w wydatkach.

LEW

Grudzień będzie dla was zawodowo bardzo dobrym czasem. Praca przyniesie wam sporo satysfakcji. Jeśli prowadzicie własny biznes, możecie ubić bardzo korzystny interes. To też dobry moment na reklamę, promocja firmy i jej usług przyniesie bardzo dobre efekty. Jeśli jesteście samotni, to nie powinniście szukać drugiej połówki na siłę, bo poszukiwania przyniosą efekty dokładnie przeciwne do zamierzonych. Lepiej zadbajcie o kontakty ze znajomymi i dbajcie o więź z przyjaciółmi. W kwestiach finansowych doskonała passa, która pozwoli wam zrealizować kilka długo oczekiwanych projektów.

SKORPION

Będziecie się teraz skupiać nie tyle na karierze, co na finansach. W miłości dopisze wam powodzenie. Jeśli jesteście samotni, to jest duża szansa na stały związek. Bardzo możliwe, że poznacie kogoś, kto stanie się bardzo bliski poprzez pracę albo dzięki znajomym z firmy. Dlatego nawet jeśli nie będzie zbyt wielu okazji do wyjść do pubów albo restauracji, to i tak nie minie was przeznaczenie. W stałym związku utwierdzicie się tylko w przekonaniu, że dokonaliście dobrego wyboru. Przywiązanie i stabilizacja da wam poczucie bezpieczeństwa, ale nie zapominajcie, aby dbać o wasz związek.

WODNIK

W pracy poczujecie, że z zespołem wiele was łączy; wspólne wyjścia i spędzanie wolnego czasu służą integracji, dlatego koniecznie pokazujcie się na firmowych imprezach. W uczuciach na razie nic nowego się nie wydarzy. Potencjalni kandydaci nie spełnią waszych oczekiwań. W stałym związku na razie nie będzie się działo zbyt wiele. Oboje będziecie skoncentrowani na rodzinie, bliskich, i pracy więc nie będziecie mieli zbyt wiele czasu i energii na wspólne spędzanie wolnego czasu. Mimo wszystko powinniście znaleźć choć chwilę tylko dla siebie, wyciszyć się, zrelaksować i poczuć bliskość.

BLIŹNIĘTA

Będziecie mogli pomyśleć o przyszłości i planować dalszy rozwój. Jednak sukces nie przyjdzie za darmo i będziecie musieli poświęcić sporo czasu i niekiedy wybierać między bliskimi a karierą. Samotni na razie pogodzą się z losem. Nie będzie zbyt wiele okazji, żeby poznać kogoś chętnego na poważny związek. Natomiast pary będące ze sobą już długo, mogą trochę popaść w rutynę. Życie razem nie zawsze składa się z samych przyjemności, choć wcale nie będzie źle. Spędźcie romantyczny wieczór i będziecie się dobrze bawić. Jeśli chodzi o pieniądze, planujcie rozsądniej swoje wydatki.

PANNA

W grudniu nie poddawajcie się, bo przeszkody na drodze do celu tylko wzmocnią waszą pozycję. Dzięki temu, mimo przeciwności uda się wam osiągnąć swój cel. Samotne Panny będą mogły spotkać swoją drugą połówkę, ale pod warunkiem, że wyjdą z domu spotkać się ze znajomymi. Jest spora szansa, że poznacie kogoś interesującego i może z tego wyniknąć coś poważniejszego. W stałym związku będzie bardzo namiętne. Dobrym pomysłem będzie wspólny wyjazd tylko we dwoje, lub romantyczna kolacja. Finansowo powinno być nieźle, więc nie stresujcie się koniecznością kupienia swoim bliskim prezentów.

STRZELEC

W pracy wszystko będzie układać się po waszej myśli. Bez problemu osiągniecie swoje cele. Będzie wam też dopisywać dobre zdrowie, wasza kondycja będzie rewelacyjna. Nie zapominajcie jednak o regularnym wysiłku fizycznym i znajdźcie czas na wasz ulubiony sport. Jeśli jesteście samotni, nie szukajcie wbrew sobie; może okazać się, że odpowiednia osoba sama pojawi się w waszym zasięgu. W stałym związku przyziemne sprawy pochłoną was oboje, mimo wszystko postarajcie się oderwać od codziennych problemów choć przez jeden dzień, porozmawiajcie i zróbcie wszystko, żeby się zrelaksować.

RYBY

W grudniu możecie mieć problemy ze zdrowiem, więc zadbajcie o siebie i nie przepracowujcie się. Zadbajcie o zdrowy tryb życia. Unikajcie zwłaszcza malkontentów, ale też osób nadmiernie przymilnych, bo pod fasadą sympatii mogą kryć się niezbyt szczerze zamiary. Jeśli czujecie się przemęczeni, to przyda się wam odpowiednia dawka ruchu na świeżym powietrzu, starajcie się wychodzić z domu jak najwięcej. U samotnych Ryb jest szansa na związek. Może nawet coś poważnego. Ryby, które już znalazły szczęście u boku drugiej osoby, będą mogły cieszyć się stabilizacją i ciepłymi uczuciami.

Małopolski Bank Spółdzielczy

Zawsze Twoim Bankiem

*Świąt wypełnionych radością i miłością,
niosących spokój i odpoczynek,
Nowego Roku spełniającego wszelkie marzenia,
pełnego optymizmu, wiary, szczęścia i powodzenia
życzą*

Rada Nadzorcza, Zarząd
i Pracownicy Małopolskiego Banku Spółdzielczego

www.mbsw.pl

Oddział w Wieliczce

• 32-020 Wieliczka, ul. Kilińskiego 2, tel.:12 278 13 95

Oddziały w Krakowie

• 30-611 Kraków, ul. Wystouchów 4, tel.:12 654 56 16

• 30-556 Kraków, ul. Wodna 2, tel.:12 655 23 68

Oddział w Niepołomicach

• 32-005 Niepołomice, ul. Kościuszki 20, tel.:12 281 12 20

Oddział w Kłaju

• 32-015 Kłaj nr 654, tel.:12 284 14 33

Oddział w Myślenicach

• 32-400 Myślenice, Rynek 16, tel.:12 272 02 24

Oddział w Gdowie

• 32-420 Gdów, Rynek 106, tel.:12 251 60 00

Centrala Małopolskiego Banku Spółdzielczego

32-020 Wieliczka, ul. Kilińskiego 2, tel.:12 278 14 66; fax:12 289 44 40; e-mail: info@mbsw.pl